

PAULO TỸ CARTA HAN: CORINTO TÁ KE AG MỸ CARTA VE

1 ¹Paulo tỹ rá vễ. Isỹ cidade tỹ Corinto tá ke ag mỹ rán hã vễ. Kỹ ãg régre tỹ Sóstenes vỹ inh mré rán mũ gé. Topẽ hã ne inh kuprêg', kỹ tóg inh jé prêr, Jesus Cristo tỹ inh fêg jé, sỹ tỹ ti apóstolo jê jé sir. Hã kỹ sóg ãjag mỹ rán mũ. ²Corinto tá ãjag tóg vễnh măn tĩ, Topẽ vĩ mẽ jé. Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ tỹ Jesus Cristo mré ke nỹtĩn kỹ. ãjag jé prêr tóg, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn jé.

Vễnh kar mỹ ke vễ gé, vễnh rá tag ti, ù tỹ hẽ tá ãg Senhor tỹ Jesus Cristo jiji tó tí ag mỹ. Û tỹ ti hã to: “ãg Senhor vễ,” he tĩ ag mỹ ke vễ gé. Ag Senhor vễ, kỹ tóg tỹ ãg Senhor nĩ gé, Jesus ti.

³Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ti tỹ ãjag krĩ kuprãg jé, ãg jóg mág ti, ãg Senhor tỹ Jesus Cristo jóg ti.

Topẽ tỹ ãg mỹ nén han mũ vỹ há nĩ

⁴Kurã kar ki sóg ãjag to Topẽ mré vĩ tĩ. Ti mỹ sóg: “há ti nĩ, ã tỹ Jesus Cristo tugrĩn ag tar han kỹ,” he tĩ. ⁵Ti tũgnĩn ãjag tóg ùn rico ag ri ke nỹtĩ, nén kar to mỹr, Topẽ vĩ to, vễnh jykre há kar to. Ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. ⁶Cristo tỹ vễme ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ mỹr, to tar ãjag tóg nỹtĩ. ⁷Hã kỹ Topẽ kuprĩg tỹ ãg mỹ nén nĩm tĩ ãn vỹ tũg' he vãnh nĩgtĩ ãjag mỹ. ãg Senhor tỹ Jesus Cristo vễnh ven măn ãn jãvãnh ãjag tóg mũgtĩ gé, ti kãtig ke ti. ⁸Ti hã vỹ ãjag tar han mũ', ãjag tỹ ti tovãnh tũ nĩ jé, ãjag tỹ kygnêg tũ nĩ jé. Kỹ ãg Senhor tỹ Jesus Cristo kãtig măn kỹ, ti kurã ki, kỹ tóg ãjag tỹ kygnê ja tũ ãn venh ke mũ sir. ⁹Topẽ ne fagrĩnh mỹ vĩ vãnh nĩgtĩ'. ãjag jé prêr tóg, ãjag tỹ tỹ ti kósin tỹ Jesus Cristo mré ke nỹtĩ jé, ãjag tỹ tỹ ãg Senhor mré ke nỹtĩ jé gé.

Vễnh kãpãm kỹ nỹtĩ tũg nĩ

¹⁰Inh kanhkã', vễnh vĩ pir han nĩ. ãg Senhor tỹ Jesus Cristo jiji ki sóg ãjag jyvẽn sór mũ, hã kỹ sóg ke mũ. Vễnh kãpãm sór tũg ra. Vễnh jykre pir han sór ra. Nén pir hã to jykrén nĩ. Vễnh jykre pir hã han sór ra.

¹¹Inh kanhkã, ãjag to sóg věnh vĩ jagy mẽ. Cloe fi mré ke fag vỹ inh mỹ tó, kỹ fag tóg inh mỹ ãjag tỹ věnh kãpãm sór mũ kãmén, ãjag tỹ jagně to jũ sór mũ ti. ¹²Tag mẽ sóg, ha mẽ: ãjag kãmĩ ù tóg něji: “tỹ sóg Paulo mré ke nĩ,” he tí. Kỹ ù tóg něji: “tỹ sóg Apolo mré ke nĩ,” he tí gé. Jãvo ù tóg: “tỹ sóg Pedro mré ke nĩ,” he tí, kỹ ù tóg: “tỹ sóg Cristo mré ke nĩ,” he tí gé. ¹³Cristo mỹ věnh kãpãm kỹ nĩ? Vó. Inh hã mỹ ãjag jagfy cruz to sa? Vó. Inh jyjy tó kỹ ãjag mỹ věnh kygpe kỹ nỹtĩ!, isỹ tỹ Paulo nĩn kỹ? Vó, ke tũ vē.

¹⁴Hã kỹ tóg inh mỹ há tí, ũri, sỹ ãjag kygpe ja tũ nĩ ti. Tag to sóg Topě mỹ: “há ti nĩ,” he tí. ¹⁵Kỹ ãjag tóg iso: “tĩ jiji tó kỹ sóg kype kỹ nĩ,” he vãnħ nỹtĩgtĩ. Crispo hã kype inh, kar kỹ Gaio ti ke gé. ¹⁶Kar kỹ sóg Estėfanas fag kygpě gé. Kar inh ù kygpěgt tũ nĩ, hỹn, he sóg. ¹⁷Cristo pi(jé) inh mỹ: “ha ag kygpenħ tĩg,” he ja nĩ. Inh mỹ tóg: “ha ag mỹ inh kãmén tĩg, ha inh vĩ tónħ tĩg,” he ja nĩ. Kỹ sóg tó tĩgtĩ. Hã ra sóg ón kỹ tỹ vēme kanhró han vãnħ nĩgtĩ, ke tũ nĩ mũ ra Cristo tỹ cruz to sa ja ěn tỹ nén ù tũ ri ke nĩ sir, isỹ inh vĩ kanhró tỹ ãjag krĩn sór mũ ra.

Jesus tỹ cruz to sa ja hã tó ěg tí

¹⁸Ũ mỹ ěg tóg věnh kagtĩg nỹtĩ ve nĩ, ěg tỹ Jesus tỹ cruz to sa mũ ěn tó kỹ. Hã ra ag tỹ nũgme ki vár ke vē. Ag jãvo tóg ěg mỹ Topě tỹ há (r) nĩ, Jesus tỹ cruz to sa ti, hã kỹ ěg krenkren kỹ nỹtĩ, Topě tỹ hã tugrĩn ěg krenkren han kỹ. ¹⁹Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Ũn kanhró mág ag jykre tỹ sóg tũ! henħ ke mũ, ha vemnĩ, ũn estudo mág ag tỹ nén to jykrén mũ tỹ sóg tũ! henħ ke mũ,” he tóg, Topě ti.

²⁰Hã kỹ ón kỹ ũn kanhró mág ag pi(jé) tỹ nén ù nỹtĩ!. Ón kỹ věnh rán tí ag pi(jé) tỹ nén ù nỹtĩ!. Ón kỹ ũn estudo mág ag pi(jé) tỹ nén ù nỹtĩ!. ěg tỹ tag ki nén ù ki kanhrãn mũ to tóg: “nén ù tũ vē,” he ja nĩgtĩ, Topě ti. “Krĩ tũ ag nỹtĩ, ù tỹ tag hã nón mũ sór mũ ag,” he tóg, Topě ti.

²¹Topě tỹ nén to jykrén mũ vỹ ge nĩ, ha mẽ. ěg tỹ vēsóg ki Topě to jykrén sór mũ ra ěg tóg ti ki kanhrãn ja tũ nĩgtĩ, ěg tỹ ga kri mũn kỹ. Hã kỹ Topě tóg ěg tỹ ti vĩ jēmě kỹ kri fi kỹ ěg kren han mũ. Hã kỹ tóg ag mỹ Topě krĩ tũ nĩ ve nĩ, ù tỹ ki kagtĩg ag mỹ. ²²Judeu ag ne ěg tỹ nén han vãnħ ve sór mũ!, milagre ti, ag tỹ Topě jykre ki kanhrãn jé. Kỹ fóg tỹ Grego ag ne ón kỹ ti jykre to vēmén sór mũ!. ²³Ag jãvo ěg tóg nén pir hã tó tí, hã vỹ: Cristo tỹ cruz to sa kỹ ter ja ti, he mũ. Judeu ù ag mỹ tóg jėggry tí, ti cruz ti, jãvo tóg Judeu tũ ag mỹ ěg krĩ tũ nĩ ve nĩ, ag tỹ ěg vĩ mẽ kỹ, fóg ù ag mỹ, kanhgág ù ag mỹ ke gé. ²⁴Judeu kãmĩ ù ag tóg kuprėg kỹ nỹtĩ jãvo, fóg kãmĩ ù ag tóg kuprėg kỹ nỹtĩ gé, kanhgág ag kãmĩ ke gé. Ag hã mỹ tóg há tí, Cristo tỹ cruz to sa kỹ ter ja ti, ũn kuprėg kỹ nỹtĩ ag mỹ. ěg hã vē. Topě jykre tar hã vē, Cristo tỹ cruz to sa ja ti. Topě krĩ há to ken hã vē, hã vỹ: Cristo ter ja ti, he mũ. ²⁵Topě krĩ tũ nĩ ve vỹ ěprã ke krĩ há nĩ ve kãfór nĩ mỹr, ti hã ne ã pir mỹ krĩ há nĩ!. Kỹ Topě krój nĩ ve vỹ ěprã ke ag tar nĩ ve kãfór nĩ gé. Topě hã ne ã pir mỹ tar nĩ!.

Topě vỹ ěg kuprėg, ěg tỹ tỹ nén ù tũ ra

²⁶Inh kanhkã!, vēso jykrén. Topě vỹ ãjag jé prěr. ãjag kãmĩ ti pipir nỹtĩ, ũn kanhró mág ag, escola tỹ hěn ri ke ki věnh kanhrãn ja ag. Ũn mág ag vỹ pipir

nýtí gé, ùn mág krě ag ke gé. Ũ tỳ ge kuprěg mág tũ ti nĩgtĩ, Topě ti. ²⁷Ũ tỳ ùn mág ag mỳ krĩ tũ nĩ ve ag hã kuprěg ti tĩ mỳr, ùn vėnh kagtĩg ag. Ti tỳ ùn krĩ há ag mỳ'a han sór vė. Kỳ tóg tag ki ùn krój nýtí ag kuprěg, ùn tar ag mỳ'a han jé. ²⁸Hã jé Topě tóg ũ tỳ tag ki jagtar nýtí ag kuprěg. Ũn mág ag tỳ ěg ve ký ěg tóg ag mỳ jagãgtar nýtí. Nén ũ tũ vỹ tỳ ěg nýtí. Hã ra Topě tóg ěg kuprěg mũ, ag tỳ tũ' hen jé, ùn mág ag vĩ tỳ. ²⁹Hã ký ũ tóg Topě mỳ: “ùn mág vỹ tỳ inh nĩ, há inh nĩ,” henh ke tũ pė nĩ, ěg tỳ kejėn ti ve ký. Hã jé Topě tóg ùn jagtar ag kuprěg.

³⁰Topě mré ke vỹ tỳ ěg nýtí, ha mẽ, ěg tỳ tỳ Jesus Cristo mré ke nýtĩn ký. Topě hã vỹ ěg krĩ há han mũ', Jesus tugnĩn. Topě hã vỹ ěg mỳ vėnh pãte fón mũ', ti tugrĩn. Ti hã ne ěg tỳ tỳ ti tũ nýtí han mũ', ti tugnĩn. Ti hã ne ěg krenkren han mũ'. Topě tỳ ti mỳ vėnh jykre nĩm hã vė, ěg tỳ tag han jé, ³¹ũ tỳ rán ký nĩ tag ti, hã vỹ: “ãjag tỳ ũ to: ùn mág vỹ tỳ ti nĩ, he sór ký ěg Senhor ti tómnĩ,” he mũ, Topě vĩ rán ki.

Paulo vỹ krój nĩ gé

2 ¹Inh kanhkã', ãjag ki sóg jun ja nĩ, sỹ ãjag mỳ Topě jykre tó jé. Inh pi(jé) ãjag mỳ ón ký vėme kanhró han'. Inh pi(jé) ãjag tỳ vėnh vĩ ki kanhró jãvãnh tó'. ²Nén pir hã to sóg jykrén ja nĩgtĩ, sỹ ãjag mỳ tó jé, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ, ti tỳ cruz to sa ký ter ja ěn ti. ³Krój ja inh nĩ, sỹ ãjag ki jun ký. Mũmėg ja inh nĩ, kanė jur han ja inh nĩ, sỹ ãjag mré nĩn ký. ⁴Isỹ ãjag mỳ Topě vĩ tó ký inh pi(jé) vėnh vĩ sĩnvĩ tỳ ãjag krĩn sór ja nĩgtĩ', inh pi(jé) inh krĩ há tỳ vėnh vĩ kanhró tó ja nĩgtĩ'. Topě kuprĩg tỳ inh jagrė nĩ hã tỳ sóg ãjag mỳ tó ja nĩgtĩ', ti jykre tar tỳ. ⁵Hã ký ãjag pi(jé) ěprã ke jykre há ki ge jėg', ěprã ke vĩ kanhró ki'. Hỹ, hã ra ãjag tóg Topě jykre tar ki ge jėg mỳr'.

Topě kuprĩg vỹ Topě tỳ nén to jykrén mũ ki kanhró nĩ

⁶Jãvo sóg ũ tỳ Jesus ki kanhró mág ag mỳ Topě vĩ kanhró tó tĩ gé, ũ tỳ to jykrén há ag mỳ. Hã ra ti pi(jé) tỳ ěprã ke vĩ kanhró nĩ'. Ga kri ke ag jykre tó tũ sóg nĩgtĩ, ũri ùn mág ag vĩ ti. Tũ' he jé tóg ke mũ, ũri ùn mág ag vĩ ti. ⁷Topě vĩ kanhró tó sóg tĩ mỳr'. ěn tỳ ěg vėsóg ki ki kanhrãn ke tũ nĩ. Vãsỹ ěg tóg ki kanhrãn ja tũ nĩ gé. Hã ra Topě tóg vãsỹ to jykrén mũ, mundo tỳ kã nĩ to hã tóg to jykrén mũ, ěg tỳ ti vĩ ki kanhrãn jé, ěg tỳ ti jykre ki kanhró tugrĩn tỳ ùn mág nýtí jé. ⁸Ūri ùn mág ag pi(jé) ki kanhró nýtí', Topě jykre tag ki'. Ag tỳ ki kanhró nýtí ra ag pi(jé) Jesus tỳ ka to ti sanh mũ vė', ěg Senhor tỳ, ũ tỳ vėnh kar kãfór nĩ tag tỳ mỳr. Hã ra ag tóg ti ki kagtĩg nýtĩn ký ag tóg cruz to ti sa ja nĩgtĩ. ⁹Hã ra tóg rán ký nĩ, Topě jykre ti, hã vỹ: “Topě tóg ěg mỳ nén ũ há tãvĩ kãn ja nĩ, ũ tỳ ti to há kar mỳ mỳr,” he mũ. “Ū pi(jé) tag ve ja nĩ ver'. Ū pi(jé) tag mẽ ja nĩ ver'. ěprã ke ag pi(jé) to jykrén ja nĩ ver'. Topě hã ne to jykrén ja nĩgtĩ, ti tỳ ěg mỳ kãn ke ěn to,” he ja tóg nĩgtĩ, Topě vĩ rán ki.

¹⁰Kỹ tóg ěg hã mỳ tó ja nĩ. Ā kuprĩg tỳ tóg ěg kanhrãn ja nĩ, to. Ti kuprĩg vỹ nén kar to jykrén tĩgtĩ, Topě tỳ nén to jykrén mũ mré hã, ti tỳ vėnh kar vatãnh tá nén to jykrén mũ mré hã. ¹¹Ge ti nĩ, ha mẽ. ěprã ke tỳ nén to jykrén mũ ki kanhró ěg tóg nĩ. Ký ěg ne tỳ ki kanhrãn tĩ'? ěg krĩ tỳ ěg ki kanhrãn tĩ.

Ĕprā ke krī vỹ ĕprā ke tỹ nĕn to jykrĕn mũ ki kanhrān tĩ. Hā ra Topĕ kuprĩg vỹ Topĕ tỹ nĕn to jykrĕn mũ ki kanhrān tĩ. Ĕprā ke pi(jĕ) Topĕ tỹ nĕn to jykrĕn mũ ki kanhrān tĩ, ti tỹ Topĕ kuprĩg tỹ jagrĕ tũ ra! ¹²Hā ra Topĕ pi(jĕ) ĕg mỹ ĕprā ke kuprĩg tỹ ĕg jagrĕ han! Topĕ kuprĩg tỹ tóg ĕg mỹ ĕg jagrĕ han, ĕg tỹ ti tỹ ĕg mỹ nĕn nĩm mũ ki kanhró nỹtĩ jĕ. Ti hā vỹ ĕg kren han sór mũ, ĕg tỹ vĕnh krenkren han ki kagtĩg ra. Ti tỹ ĕg mỹ nĕn nĩm to ken hā vĕ.

¹³Hā tó sóg tĩ. Ĕprā vĕnh kanhró pijĕ!, sỹ ājag mỹ tó mũ tag ti. Topĕ kuprĩg kanhró vĕ. Hā kỹ sóg ti kuprĩg hā tỹ ti jykre kāmĕn tĩ. ¹⁴Ĕprā ke ag pi(jĕ) Topĕ kuprĩg to há nỹtĩ!, ti jykre to!. Ag mỹ tóg tỹ Topĕ krī tũ nĩ ve nĩ. To jykrĕn há han ki kagtĩg ag nỹtĩ, ag tỹ Topĕ kuprĩg tỹ jagrĕ tũ nỹtĩn kỹ. ¹⁵Ū tỹ ti kuprĩg tỹ jagrĕ jĕ ĕn hā ne nĕn kar to jykrĕn há han tĩ!. Kỹ ū pi(jĕ) ĕg tỹ nĕn han mũ ĕn ki kanhró nĩ!, ti tỹ vég mũ ra, ti tỹ Topĕ kuprĩg tỹ jagrĕ tũ jĕn kỹ.

¹⁶Hỹ, ū nỹ hỹn Topĕ tỹ nĕn to jykrĕn mũ ki kanhró nĩ? Ū nỹ hỹn Topĕ kanhrān mũ? Ū tỹ ti kanhrān mũ venh ke tũ ĕg tóg nĩ. Jāvo Cristo hā ne ĕg kanhrān tĩ!, ti tỹ ĕg krī ri ke nĩn kỹ.

Topĕ camarada ag tỹ jagnĕ ri ke

3 ¹Inh kanhkā!, inh pi(jĕ) ājag mỹ Topĕ jykre tó kān ja nĩ ver!, sỹ ājag mỹ tó sór mũ ra. Ū tỹ Topĕ kuprĩg tỹ jagrĕ nỹtĩ tũ ri ke vỹ tỹ ājag nỹtĩ, gĩr ri ke vỹ tỹ ājag nỹtĩ, ājag tỹ Cristo jykre to tar tũ nỹtĩn kỹ. ²Hā kỹ sóg ājag mỹ leite ri ke hā ven ja nĩ, sỹ ājag mỹ Topĕ vĩ tó kỹ. Inh pi(jĕ) ājag mỹ vĕjĕn tar ri ke ven ja nĩgtĩ!, ājag tỹ to tar tũ ja nỹtĩn kỹ ver. Kỹ ājag tóg ũri to tar tũ nỹtĩ gé. Ver ājag tóg ū tỹ Topĕ kuprĩg tỹ jagrĕ tũ nỹtĩ ve nĩ. ³Hā kỹ ājag tóg vĕnh kápugpóv kỹ nỹtĩ, ājag tỹ jagnĕ to jũ nỹtĩn kỹ. Hā ki ājag tóg ĕprā ke jykre han tĩ, hā ki ājag tóg ti tỹ jagrĕ tũ nỹtĩ ve nĩ. ⁴Kỹ ājag kāmĩ ū ne tóg: “Paulo mrĕ ke vỹ tỹ inh nĩ,” he tĩ!. Kỹ ū tóg: “jāvo sóg tỹ Apolo mrĕ ke nĩ,” he tĩ gé!. Ĕprā ke jykre hā vĕ, ājag tỹ han mũ tag ti.

⁵Ū nỹ tỹ Apolo nĩ!, jo ū nỹ tỹ inh nĩ!, hā vỹ: Paulo, he mũ? Topĕ camarada ri ke ĕg nỹtĩ, kỹ ājag tóg ĕg vĩ kri fi kỹ Jesus ki ge ja nĩgtĩ, ĕg Senhor tỹ ājag krĩn kỹ. Ti hā vỹ ĕg mỹ ĕg rānhrāj nĩm ja nĩ. ⁶Topĕ vĩ krān inh, ājag kākĩ, kỹ Apolo vỹ ki gónh, hā ra ū tỹ ti mog han mũ vỹ tỹ Topĕ nĩ. ⁷Hā kỹ ū tỹ krān mũ pi(jĕ) tỹ ũn mág nĩ!. Ū tỹ ki gónh mũ pi(jĕ) tỹ ũn mág nĩ gé!. Pir ti nĩ, ũn mág ti, hā vỹ: Topĕ, he mũ, ū tỹ ti mog han mũ ĕn ti. ⁸Ū tỹ krān mũ vỹ ū tỹ ki gónh mũ ĕn ri ke nĩ. Kanhkā tá ĕg tóg ĕg rānhrāj kaja venh ke mũ. Sỹ krān ja kaja ve jĕ sóg ke mũ, jāvo tóg ā tỹ ki gónh ja kaja venh ke mũ gé. ⁹Topĕ hā mrĕ ĕg tóg rānhrāj mũgtĩ. Topĕ japỹ ri ke ājag nỹtĩ.

Topĕ tỹ ĕg rānhrāj tugnỹm ke

Kỹ ājag tóg ti tỹ ĩn han mũ ri ke nỹtĩ gé. ¹⁰Īn tỹ kri jĕ jafā ri ke han inh, ĩn krógróg ri ke ti, sỹ ājag mỹ ti jykre tó kỹ, Topĕ tỹ to inh krĩn kỹ. Kỹ sóg to jykrĕn há han, sỹ ĩn tỹ kri jĕ jafā ri ke ĕn tar há han jĕ. Kỹ ājag kāmĩ tóg kri ĩn ri ke han mũ sir, ti tỹ isỹ ājag kanhrān nón ājag kanhrān kỹ. Kỹ ū tỹ Topĕ vĩ tó

mũ jé to jykren há han. ¹¹Īn tỹ kri jě jafã ri ke ěn vỹ pir nĩ, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ, hã kỹ sóg ãjag mỹ ri ke han, sỹ ti kãmén kỹ. Ũ venh ke tũ ěg tóg nĩgtĩ. ¹²Kri ěg tóg ĩn ri ke hyn han tí. Ũ tóg ouro tỹ han mũ, ũ tóg prata tỹ han mũ, ũ tóg pó sínvĩ tỹ han mũ, ũ tóg ka tỹ han mũ, ũ tóg re tỹ han mũ, ũ tóg ěkré fár tỹ han mũ. ¹³Kurã tỹ ěgno ki ěg tóg venh ke mũ, ĩn há ti, hã vỹ: ěg tỹ ũ mỹ ti vĩ kãmén há han ja ti, he mũ. Pĩ vỹ ěg rãnrãj kókén ke mũ, kỹ ěg tóg pĩ ki ěg rãnrãj jykre venh ke mũ. ¹⁴Pĩ tỹ ti kókén vanh nĩn kỹ ěg tóg ti kaja venh ke mũ sir, ěg tỹ ĩn tỹ kri jě jafã kri han ja kaja ti. ¹⁵Pĩ tỹ ěg rãnrãj kókén kỹ ěg tóg ěg rãnrãj ti kren ke mũ sir, ti tũg kỹ, ge ra ěg hã tóg kren ke mũ hã ra, ěg tỹ kanhkã ra mũn kỹ. Hã ra tóg ěg tỹ pĩ ki kren ri ke nĩ sir.

¹⁶Ha mẽ, Topẽ ĩn ri ke ěg nỹtĩ, Topẽ kuprĩg tỹ ěg kãkã jẽn kỹ. Ājag mỹ tag ki kagtĩg? Ki kagtĩg nĩ ve ãjag nỹtĩ. ¹⁷Ũ tỹ Topẽ ĩn kókén mũ ěn kókén jé tóg ke mũ, Topẽ ti. Ti tũ vẽ mỹr, ti ĩn ti. Ājag hã vẽ, ti ĩn ti, ěg hã vẽ.

Ěg pi(jé) jagně kãfór nỹtĩ'

¹⁸Kygně tũg nĩ, ãjag tỹ veso: “ki kanhró mág inh nĩ,” hen kỹ. Ājag tỹ ěprã ki kanhró mág nỹtĩn kỹ to: “nén ũ tũ vẽ,” hemnĩ, to: “sỹ nén ũ ki kagtĩg ri ke vẽ,” hemnĩ, ãjag tỹ Topẽ jykre hã ki kanhrãn jé. ¹⁹Ěprã ki kanhró mág ag to Topẽ tóg: “nén ũ tũ vẽ,” he tí. Vẽnh kagtĩg ag tóg nỹtĩ, ti mỹ. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ěprã ke ag mỹ tóg ag tỹ ki kanhró mág nỹtĩ ve nĩ, hã ra Topẽ tóg hã ki ag mỹ ag krĩ tũ nỹtĩ ěn ven ke mũ,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki. ²⁰Kỹ ti rá ũ vỹ ge nĩ gé, ha mẽ: “Topẽ vỹ ki kanhró nĩ, ũ tỹ ki kanhró mág ag tỹ nén to jykren mũn ki. Nén ũ tũ vẽ, ag tỹ nén to jykren mũ ti. Kỹ tóg ki kanhró nĩ, Topẽ ti,” he tóg mũ gé, Topẽ vĩ rá ki. ²¹Hã kỹ ěprã ke jiji tó sór tũg nĩ. Ag pi(jé) tỹ ũn mág nỹtĩ! Ājag mré ke kar ag vẽ mỹr. ²²Inh hã vỹ tỹ ãjag mré ke nĩ. Apolo vỹ tỹ ãjag mré ke nĩ gé, Pedro ti ke gé. Mundo ki ke kar vỹ tỹ ãjag tũ nĩ gé, ãjag rĩnrĩr nĩ ti ke gé, ãjag ter ke ti ke gé, ãjag tỹ ũri vég mũ ti ke gé, ãjag tỹ vãhã venh ke ti ke gé. Ājag tũ kar vẽ mỹr, ²³jãvo ãjag hã ne tỹ Cristo tũ nỹtĩ!, kỹ Cristo vỹ tỹ Topẽ tũ nĩ. Vyrnỹ tũ han sór tũg nĩ.

Apóstolo ag

4 ¹Ājag tỹ ěg to jykren kỹ tag to jykren nĩ, ha mẽ. Cristo camarada vỹ tỹ ěg nỹtĩ. Topẽ jykre tó ěg tóg tí, ěg tỹ veso g ki nén to jykren vanh ěn. ěn ki rĩr ěg tóg tí. ²Kỹ ěg patrão tóg nén ũ pir ve sór nĩgtĩ, ěg tỹ ti tũ ki rĩr mũn kỹ, hã vỹ: ěg tỹ ki rĩr há han mũ, he mũ. Ge ti nĩ, Topẽ tỹ ěg ki nén ve sór mũ ti. Ti tũ ki rĩr há han jé ěg tóg ke mũ. ³Kỹ ãjag tỹ isỹ nén han mũ to vĩ mũ ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ, ěprã ke ag tỹ inh jykre to vĩ mũ ra. Kỹ isóg inh jykre to: há ti nĩ, he tũ nĩgtĩ gé. ⁴Inh pi(jé) sỹ ti vĩ mranh mũ ki kanhró nĩ! Hã ra sóg tag to: “hã kỹ inh jykre vỹ kuryj kar nĩ,” he tũ nĩgtĩ gé. Topẽ hã ne ěg jykre tugnỹm tí, hã kỹ tóg ki kanhró kar nĩ, hã kỹ tóg tónh ke mũ. ⁵Kỹ ũ jykre to vĩ sór tũg nĩ, kurã tỹ ěgno to hã, ěg Senhor kãtĩg ke to hã. Ti ha ne nén kar vẽn ven han ke mũ!, ěg tỹ vẽn vatánh tá nén han mũ mré hã, ěg tỹ kuty tá nén han mũ mré hã. Kỹ tóg ěg tỹ nén ũ to jykren mũ ěn

věnh ven han kãn ke mũ gé mÿr. Kÿ ěg tóg mēnh mũ sir, Topě tÿ ěg mÿ vĭ há han ke ti. Vyrmÿ tóg ěg mÿ tónh ke mũ, ěg kar mÿ, ěg tÿ nén han ja ti.

⁶Inh kanhkã!, Topě vĭ rán ja pátén sór tũg nĭ. Ũ tÿ ājag kanhrãn mũ to: “Topě vĭ tó tĭ ag kãmĭ kãfór vÿ tÿ ti nĭ,” he tũg nĭ. Ājag tÿ to jykrén há han jé, hã jé sóg věnh hã to tag rán, ājag mÿ, Apolo to ke gé, ěg tÿ jagně ri ke nÿtĭ tag ti. ⁷Ěg tÿ jagně kãfór han sór kÿ ěg tóg ón kÿ ke tĭ. Ha vé, Topě vÿ ěg mÿ ěg tũ vin kãn. Ěg tÿ vėsóg ki mãn ja pijé!. Kÿ ājag tÿ ne jé to: “isũ vē,” he sór nē? Tÿ tóg Topě tÿ ājag mÿ nĭm tũ nĭ ve nĭ, ājag tÿ to: “isũ vÿ ā tũ kãfór nĭ,” hen kÿ.

⁸Tÿ ũn há nÿtĭ ve ājag nÿtĭ, věnhmÿ. Rico nÿtĭ ve ājag nÿtĭ, věnhmÿ. Tÿ ũn mág nÿtĭ ve ājag nÿtĭ věnhmÿ, inh jāvo. Hÿ, há ti nĭ vē, ājag tÿ tÿ ũn mág nÿtĭ ra. Kÿ sóg tÿ ājag mré ũn mág nĭnh mũ gé vē vē. Hã ra tóg ke tũ tĭ. ⁹Jesus tÿ ũn fěg mũ vÿ tÿ inh nĭ, apóstolo vÿ tÿ inh nĭ. Hã ra tóg sÿ to jykrén mũ ra tóg Topě tÿ isÿ ũn jykre kórég ag ri ke han nĭ ve nĭ, ũn kóněg ag ri ke, ag tÿ ũn kãgtén mũ ěn ag ri ke. Věnh kar ne tóg isugnÿm tĭ!, ěprã ke kar, Topě tÿ jěnē jafã ag kar ke gé, mundo tag ki ke kar ag mÿr. ¹⁰Krĭ tũ nĭ ve sóg nĭ mÿr, Cristo tugrĭn. Inh jāvo ājag tóg krĭ há nÿtĭ ve nÿtĭ, Cristo jykre ki. Krój inh nĭ, jāvo ājag tóg tar nÿtĭ ve nÿtĭ. Ājag to ag tóg vĭ há han tĭ, jāvo ag tóg iso é he tĭ. ¹¹Hã kÿ sóg kókĭr mũ, ũri, kur tũ sóg nĭ gé, iso kry ag tóg mũ gé, jamã tũ sóg nĭ gé, ¹²ron sóg tĭ gé, sÿ inh rãnhraj ki ijěn ven jě. Ag tÿ iso é he mũ ra sóg ag mÿ nén ũ há tó tĭ, Topě tÿ ag mÿ han jé. Ag tÿ inh vóg kónãn kÿ sóg ag mÿ věnh nenh tũ nĭgtĭ. ¹³Ag tÿ iso fé fé he mũ ra sóg koměr hã ag mÿ vĭ tĭ, ag jũ tÿ tũ! he jě. Vãfãr ri ke inh nĭ, věnh kar mÿ, ag tÿ nén fón tĭ kar ri ke inh nĭ.

¹⁴Inh pi(jé) ājag mÿ!a han sór mũ!. Hã ra sóg ājag mÿ tag rán, sÿ ājag jyvěn jě, ājag tÿ tÿ inh krě ri ke nÿtĭn kÿ, sÿ ājag to há tãvĭ nĭn kÿ. ¹⁵Ũ tÿ ājag kanhrãn sór mũ vÿ e nÿtĭ, ũ tÿ Cristo jykre tÿ ājag kanhrãn sór mũ ag. Mil kãfór ag nÿtĭ, hÿn. Hã ra sóg pir nĭ, sÿ ājag panh ri ke nĭn kÿ. Isÿ ājag mÿ Jesus Cristo kãmén kÿ sóg ājag panh ri ke nĭ, ti tÿ sÿ ājag hyn han ri ke nĭn kÿ. ¹⁶Hã kÿ sóg ājag jyvěn mũ, ājag tÿ sÿ nén han mũ han jé. ¹⁷Hã jé sóg Timóteo jěnē, ājag to. Inh kósĭn ri ke ti nĭ, ti to inh há tãvĭ nĭ, kÿ tóg ěg Senhor jykre to tar nĭ. ěn hã vÿ ājag mÿ tó mãn ke mũ, isÿ Jesus Cristo japry jagma tĭ ti, isÿ ti jamĭn jagma tĭ ti, isÿ igreja kar ki ke ag kanhrãn tĭ ti, ěmã kar mĭ hã.

¹⁸Jãvo ājag kãmĭ ũ tóg vėsÿ ũn mág han sór mũ, iso: “kãtĭg ke tũ pě ti nĭ,” hen kÿ. ¹⁹⁻²⁰Hã ra sóg kãnhmar ājag to pasa ke kãtĭg ke mũ, ha vemnĭ, ěg Senhor tÿ: “ha tĭg,” hen kÿ. Kÿ sóg ag jykre venh ke mũ, vėsÿ ũn mág han mũ ag. Ěg pi(jé) ũ vĭ tÿ Topě tÿ tÿ ěg pã!i nĭ ěn vėg tĭ!. Hã ra ti jykre tar hã tÿ ěg vėg tĭ. Hã kÿ inh pi(jé) ag vĭ mē sór mũ ver!. Ag jykre tar ve sór inh mũ, ũ tÿ vėsÿ ũn mág han mũ ag. ²¹Kÿ isÿ ājag tá jun kÿ ne nÿ hÿn ājag mÿ há nĭnh mũ? Inh mÿ ka ma kãtĭ mũ!, ājag mrãnmrãn jé? Inh mÿ ājag mÿ vĭ há han ke mũ!, koměr hã, ājag tÿ tÿ inh fe nÿtĭn kÿ? Ne nÿ hÿn há nĭ ājag mÿ? Ha to jykrén.

Ūn prūg kónān mū

5 ¹Nén ū tóg mẽ há tí ājag to, ke gé. Nén ū vėnhmỹ han ājag nėji tí, hã ra tóg kórég pė nĩ, ājag kãmĩ ū tỹ nén han mũ ti. Tag mẽ inh, ha mẽ: ājag kãmĩ ū tóg nėji ā panh prũ fi tỹ prūg mũ. Ū tỹ Topě jykre ki kagtĩg ag pi(jé) ti ri ke han tí, ti jykre kórég tag tí. ²Hã ra ājag tóg to fe kaj tú nỹtĩgtĩ. Vėsỹ ūn mág han sór ājag tóg mũgtĩ, vėnh jykre kórég tag tỹ ājag kãmĩ ū kakã nỹ ra. Ājag ne tóg vėsỹrénh tú nỹtĩgtĩ, ājag tỹ ū tỹ ti kórég tỹ ge han mũ ěn kutēm jé, ājag kãmĩ. ³Ha mẽ, ěg tỹ ti tỹ nén han ke to inh jykrén huri, sỹ ājag mré nĩ tú ra ver. Hã ra sóg ājag to jykrén tí. Sỹ ājag mré nĩ ri ke han sóg tí, sỹ ājag mré ti to jykrén kỹ. Ū tỹ vėnh jykre pãno tỹ ge han mũ ěn tỹ tag han nĩ, ha mẽ. ⁴Vėnh mãn jé ājag tóg ke mũ, jó sóg ājag mré nĩ ri ke han mũ, ājag vėnh mãn ki. Ěn ki ěg Senhor tỹ Jesus vỹ ājag mỹ vėnh jykre nĩm ke mũ. Kỹ ājag tóg sir Jesus jyjy tó kỹ ⁵ti fėg ke mũ, ūn jykre kórég ěn tí, Satanás mỹ, ti tỹ ti fãr kókén jé. Satanás tỹ ti fãr kókén kỹ tóg hėn ri ke mũn to jykrén mãn ke mũ, kỹ ti kuprĩg vỹ kren ke mũ, ěg Senhor tỹ Jesus kurã ěn kã.

⁶Ājag tỹ vėso: “há ěg nỹtĩ,” he mũ ran pi(jé) há nĩgtĩ. Ha mẽ, pão jãgja sĩ tỹ, fermento sĩ tỹ pão kar tóg són ke kỹ mog tí. Tag to jykrén. ⁷Hã kỹ fón kãn nĩ, pão jãgja si ti, ājag tỹ pão tãg han jé, ūn jãgja tú ri ke ājag nỹtĩ, ājag jykre tí, ti há nĩn kỹ. Kỹ vėnh jykre kórég vãm kãn nĩ. Cristo vỹ ěg jagfy ter mỹr. Ěg tỹ Páscoa kã cordeiro tãnh tí ěn ri ke ti nĩ, Jesus ter ti. ⁸Ěg tỹ festa ěn ko jé ěg tóg pão jãgja si fón kãn tí. Kỹ kemnĩ gé, há vỹ: vėnh jykre pãno tovãnh, he mũ, nén ū vėnhmỹ han mãn tũg, he mũ, ājag tỹ pão jãgja tú ri ke nỹtĩ jé, há vỹ: vėnh jykre kuryj han nĩ, he mũ, vėnh jykre pir han nĩ, he mũ gé.

⁹Hã jé sóg ājag mỹ rán ja nĩ, ājag tỹ ū tỹ nén ū vėnhmỹ han mũ ag mré mũ tú nĩ jé. ¹⁰Hã ra sóg ū tỹ Jesus ki ge tú ag tó ja tú nĩ, isỹ: “ag mré mũ tũg nĩ,” hen kỹ. Jykre pãno ag nỹtĩ, ěprã ke ag, há vỹ: nén kar to ěn (ka)mě, he mũ, nén ū péju tí he mũ vurmỹ topě han mũ, he mũ. Ājag tỹ tag ag mré vėmėn sór tú nĩn kỹ ājag hỹn mundo tag tovãnh kỹ hė ra mũnh ke mũ. Inh pi(jé) tag tó ja nĩ. ¹¹Hã ra sóg ājag mỹ ū tỹ ón kỹ tỹ ěg régre nĩ ěn rán mũ. Ū tỹ: “tỹ inh ā mré Jesus ki rã kỹ nĩ,” he mũ ra nén ū vėnhmỹ han tovãnh sór tú nĩn kỹ ti mré tũg mãn tũg nĩ, ti tỹ nén kar to ěn (ka)mě nĩn kỹ, ti tỹ vurmỹ topě han kỹ, ti tỹ ū to vĩ kónān (ka)mě nĩn kỹ, ti tỹ kron (ka)mě nĩn kỹ, ti tỹ nén ū pigju(g) ti nĩn kỹ. Ū tỹ ge mré nĩ sór tũg, nĩ, ti mré jėn tũg nĩ gé.

¹²Ěg pi(jé) ěg mré ke tú ag jykre tugnỹm ke mũ, Jesus ki ge tú ag. Ājag tỹ ěg mré ke ag jykre tugnỹm ke vė, ag jykre to: “tag vỹ há nĩ, tag vỹ kórég nĩ,” henh ke vė. ¹³Topě hã ne ū ag jykre venh ke mũ, ěg mré ke tú ag. Ěg mré ke tỹ vėnh jykre pãno han kỹ ěg ti jykre tónh ke mũ. Hã kỹ ū tỹ vėnh jykre kórég han mũ ěn kutēm nĩ, ājag kãmĩ.

Ěg tỹ pã'i ag mỹ ěg mré Jesus ki rã kỹ nỹtĩ ū tónh ke tú

6 ¹Kỹ nén ū tóg vėnhmỹ tí gé. Ājag kãmĩ ū tóg ā mré ke to jũ kỹ Jesus mré ke tú ag tỹ pã'i mỹ tó tí, pã'i ag jykre pãno ra. Ti pi(jé) Topě tú ag mỹ tó

tí! Věnhmỹ ti nĩ, tag ti. ²Ēprã ke ag jykre tugnỹm jé ãjag tóg ke mü mÿr, ãjag tÿ tÿ Topě tũ nÿtĩn kÿ. Ājag mÿ tag mẽ ja tũ? Kÿ, ãjag tÿ ga kri ke kar jykre tugnỹm ken kÿ ãjag hÿn jagně jykre tugnỹm há han ke mü gé, jagně to jũ tÿ tũ! henh ke jé ãjag tóg ke mü gé. Ki ãjag tóg krÿg mü mÿr. ³Topě tÿ jěně jafã ag jykre tugnỹm jé ãjag tóg ke mü mÿr, ãjag mÿ tag mẽ ja tũ? Kÿ ãjag hÿn ěprã ke jykre tugnỹm há han ke mü gé. ⁴Ge ra ãjag tóg ěg mré ke tũ ag mÿ: “ha inh mÿ isũ ti vé,” he tũ, ù tÿ ěg mré věnh mãn tí tũ ag mÿ, ag tÿ ga kri ãjag tũ ven jé. ⁵Mÿ ãjag mÿ'a tũ? Ājag kãmĩ ù mÿ kri há tũ nĩ, ti tÿ ãjag jvĕn jé ãjag tũ to, ãjag tÿ jagně tũ to jykrén mü to? ⁶Věnhmỹ ti nĩ, irmão tÿ irmão ù tón kÿ, ù tÿ Jesus ki rã kÿ nĩ tũ mÿ, ti tÿ ãjag tũ ven jé. ⁷Ājag tÿ jagně tũ to jykrén kónãn kÿ tóg věnhmỹ pě nĩ, ãjag tÿ to jagně to jũ kÿ mÿr. Ājag tÿ ne jé ãjag tũ tovãnh sór tũ nĩ nê? Ājag tÿ ne jé ù tÿ ãjag tũ mãn sór kÿ ti mÿ nenh ke nê? Ti hã tóg věnh jykre pãno han mü, ãjag tũ mãn sór kÿ. Ge ra ti mÿ nĩm nĩ. Kÿ ã tóg Topě vĩ mranh tũ nĩ, inhhã, ti tugrĩn. ⁸Hã ra ãjag tóg ti mÿ nenh sór mü. Kÿ ãjag tóg jagně tũ to věnh jykre kórég han tí gé mÿr, jagně tũ mãn sór ãjag tóg mü gé mÿr, ãjag mré ke tũ ěn mÿr. ⁹Ūn jykre pãno ag pi(jé) Topě tÿ tÿ ěg pã'i nĩ venh ke mü! Ājag mÿ tag mẽ ja tũ? Ha mẽ, ker kygně hẽ! Ū tÿ ũn mén tũ fag mré nÿ mü ag pi(jé) venh ke mü!, Topě tÿ ěg pã'i nĩ ti. Ū tÿ vyrmÿ topě han mü ag pi(jé) venh ke mü! Ū tÿ ã prũ ra ù fi mré nÿ mü ěn pi(jé) venh ke mü!, ù fi tÿ ã mén ra ù mré nÿ kÿ fi pi(jé) venh ke mü! Ūn gré tÿ ũn gré ù tÿ prũg mü ěn pi(jé) venh ke mü! Ūn gré tÿ ti tÿ prũg sór mü mÿ nenh tũ ěn pi(jé) venh ke mü gé! ¹⁰Ūn tũ péju(g) tí ěn pi(jé) venh ke mü!, ù tÿ nén kar to ěn (ka)mě pi(jé) venh ke mü!, ũn kron (ka)mě pi(jé) venh ke mü!, ù tÿ ěg to vĩ kónãn tí pi(jé) venh ke mü!, ù tÿ ěg vatãnh tá ěg tũ mãg tí pi(jé) venh ke mü! Topě tÿ tÿ ěg pã'i nĩ venh ke tũ ag tóg nĩ, věnh jykre tÿ ge han tí ag. ¹¹Ājag kãmĩ ù tóg věnh jykre tÿ ge han ja nĩgtĩ, vãsÿ, hã ra ãjag tóg věnh kugpe kÿ nÿtĩ, ũri. Kykũnh kÿ ãjag tóg nÿtĩ, ěn tÿ, kÿ Topě tóg ãjag mÿ věnh pãte fón ja nĩ sir, ěg Senhor tÿ Jesus Cristo tugrĩn, Topě kuprĩg tugnĩn.

Ěg tÿ nén ù věnhmỹ han ke tũ

¹²Kÿ ãjag hÿn inh mÿ: “isÿ nén han sór mü ěn han jé sóg ke mü. Topě vÿ ge ra inh jagãgtãn ke mü,” he sór mü. Vó. Nén ù tóg ěg mÿ nén ù há han ke tũ nĩ, kÿ tóg ěg tÿ ěn han mü ra há tũ nĩ. Ěg tÿ nén ù han sór mü ěn tóg han há nÿtĩnh mü vē, hã ra isÿ nén ù kórég tÿ tãn nĩn kÿ tóg inh mÿ há tũ nĩ sir. ¹³“Vějĕn vÿ tÿ ěg nug tũ nĩ, kÿ ěg nug vÿ tÿ vějĕn né nĩ,” he ãjag tóg tí. Hÿ, hã ra Topě vÿ tÿ tũ! henh ke mü, vějĕn tÿ, ěg nug tÿ ke gé. Ěg han ja tóg nĩgtĩ, Topě ti. Hã ra ti pi(jé) ěg tÿ tÿ ũn mén tũ mré nÿ jafã han! Ěg Senhor tũ vē, ěg, kÿ ěg Senhor vÿ tÿ ěg tãn nĩ sir. ¹⁴Ěg Senhor rĩn mãn tóg, Topě ti, kÿ tóg ěg rĩn mãn ke mü gé, ti jykre tar tÿ.

¹⁵Kÿ ěg hã vÿ tÿ Cristo tũ nÿtĩ, ti mré ěg tóg tÿ ũn pir ri ke nÿtĩ. Ājag mÿ tag mẽ ja tũ? Kÿ ěg tÿ Cristo tũ tÿ ũn mén tũ fi mré tÿ ũn pir ri ke han kÿ tóg věnhmỹ pě nĩgtĩ, fi mré nÿn kÿ. Ke tũg nĩ. ¹⁶Ha mẽ, ù tÿ ũn mén (ka)mě fi mré nÿ kÿ tóg fi mré tÿ ũn pir ri ke nĩ. Hã kÿ tóg vãsÿ tó ja nĩ. “Ūn pir ri ke

fag nýtí, jagnē mré nýtí fag,” he ja tóg nī. Ājag mý tag mē ja tū? 17Fag jāvo ěg tý tý ěg Senhor mré ke nýtín ký ěg tóg ti mré věnh kuprīg pir ri ke nýtí gé sir.

18Ěg tý ūn mén tū mré ný ký, ěg tý ūn prūg tū mré ný ký ěg tóg věnh kavénh tī sir, ěg tý Topē vī mranh tag tý. Ěg tý nén ū ū ki Topē vī mranh ký ěg tóg věnh kavénh tý ge han tū nígí. Hā ký ūn mén tū mré ný tovānh kān nī, ūn prū tū mré ný tovānh kān nī gé. 19Ěg hā vý Topē kuprīg jo ĩn ri ke nýtí. Ěg kākā tóg jē nī, Topē kuprīg ti, ti tý tý ěg jagrē nīn ký. Topē tý ěg mý nén han hā vē. Ājag mý tag mē ja tū? Hā ký ěg pi(jé) tý věnh pā'li jē'. Topē krēm ke vý tý ěg nýtí. 20Ěg kajām tóg mýr, kaja e to. Hā ký věnh kar mý Topē tý tý ūn há nī ven nī, ājag tý ti jykre kurjy han mūn ký.

Ěg tý prūg há han to věnh jykre

7 1Ājag tý ĩnh mý věnh rán jēnēn ký ājag tóg ĩnh mý ājag prūg ke ti tó ja nī. Ājag prūg tū nīn ký tóg há tī vē. 2Hā ra tóg ājag mý vēnhmý tīnh mū, ký tóg ĩnh mý ājag tý ūn mén tū fag to én ha mē tī. Hā ký tóg há nī, ū tý ūn pir fi tý prūg ký, fi tý tý ti prū pē nī jē. Ū fi tý ūn pir tý mén ký tóg há tī gé, ti tý fi mén pē nī jē gé. 3Ký fi mén jē fi mý fi tū han, fi mré ný ký, jāvo ti prū fi jē ti tū han, ti mré ný ký. 4Fi pi(jé) tý vēsū nī', fi mén jēn ký'. Fi mén tū vē sir. Ký ti hā vý ri ke nī gé. Tī pi(jé) tý vēsū nī gé', ti prū jēn ký'. Fi tū vē, fi mén ti. 5Hā ký jagnē mý věnh nenh tūg nī. Hēn ri ke mūn ājag kejēn jagnē mré to jykrén sór mū, ājag tý kuty pipir ki jagnē mré ný tū nī jē, ājag tý Topē mré vēmén jē vāsānsān jē. Ký tag pāte jagnē mré ný mān nī sir, Satanás tý ājag krīn kónān tū nī jē. Ājag tý ū mré ný sór ký tóg ĩnh mý to ājag tý Topē vī mranh ha mē tī, Satanás tý ājag krīn ký. Hā ký tóg ājag tý kānhmar jagnē mré ný mān kýn há tī.

6Tag kar tó sóg ājag mý, ājag krój nýtín ký. ĩnh pi(jé) věnh kar mý: “ha prūg, ha mén,” he sór mū'. 7Vēnh kar tý ĩnh ri ke nýtí ra tóg ĩnh mý há tī vē, isý prū tū nī tag ri ke. Hā ra Topē tóg věnh kar tý virmý nén ū to tar han tī, ěg tý ki króm jē. Hā ký ū tóg ā prū tū to tar nī, jó ū tóg ā prū fi to tar nī. Topē tý nén han jan hā vē.

8Hā ra sóg ūn prū tū mý tag tó sór mū, ha mē. Ājag tý ĩnh prū tū ri ke nýtí ra tóg há tī vē, ký ūn mén ter ja fag tý mén mān tū ra tóg há tī vē gé. 9Ājag tý hā ra prūg sór ký, ājag tý mén sór ký tóg há tī gé, ký ājag tóg věnh prūg han mū sir. Ājag tý prū tū nī ra fag to én kýn pi(jé) há nī', ājag tý ag to én ký ke gé'. Hā ký prūg nī, mén nī ājag tý ū to én tū nī jē.

10Ājag kāmī ū tóg prū nýtí, ū fag tóg mén nýtí gé. Ěg Senhor vý ājag hā mý tag tó mū, sý tónh ke tag, ha mē. Isý tó pijé', ti tý tó hā nē', ha mē. Ā mén fón tūg nī. 11Ā tý ge ra to fón ký mén mān tūg nī. Ā tý mén mān sór ký ā mén fón jan hā mré to jykrén, ājag tý jagnē mré nýtí mān jē sir. Ký ā prū jēn ký fi fón tūg nī gé. Ěg Senhor tý tón hā vē.

12Jāvo ĩnh hā tóg tag tó mū ājag mý, ha mē. Ěg Senhor tý tó pijé', ha mē. Ājag kāmī ū prū fi tóg Jesus ki rā sór tū nī, fi mén tý tý Jesus mré ke nī ra. Fi tý ti mré nī sór nīn ký tóg fi mré nī ha sir. Fi tovānh sór tūg nī. 13KÝ ā mén tý Jesus ki rā sór tū ra ā mré nī sór ký ti mré nīmni gé. 14Topē tū vý tý ā nī, ā mén tý ti ki rā sór tū

ra. Hã ra tóg ã mré nĩn kŷ tŷ ti tũ ri ke nĩ gé sir. Kŷ ã prũ fi tŷ Jesus ki rã sór tũ ra fi tóg tŷ Topê tũ ri ke nĩ gé sir, fi tŷ ã mré nĩn kŷ. Ke tũ nĩ mũ ra ãjag krê vŷ ti ki rã tũ krê ri ke nŷtĩnh mũ vê, Topê mũ. Hã ra ag pi(jé) ri ke nŷtĩ!. Tŷ Topê tũ ri ke ag nŷtĩ gé sir, ãjag krê ti. ¹⁵Hên ri ke mũn ã mén, ã prũ fi ã fón sór mũ, fi tŷ Jesus ki rã sór tũ nĩn kŷ. Kŷ fi mŷ, ti mŷ: “ha ti ge,” hemnĩ. Topê vŷ êg krĩ kuprãg sór mũ, hã je tóg êg kuprêg. Hã kŷ ã pi(jé) tŷ ã mén krêm ke nĩ!, ti tŷ ã tovãnh sór kŷ, ã pi(jé) tŷ ã prũ fi krêm ke nĩ gé!, fi tŷ ã tovãnh sór kŷ, ã tŷ Jesus ki rã tugrĩn. ¹⁶Hên ri ke mũn ti kejên kren ke mũ, ã jamên kŷ, ã mén ti, hã ra ã pi(jé) ki kanhró nĩ!, ti kren ke ti!. Hên ri ke mũn fi kejên kren ke mũ, ã jamên kŷ, ã prũ fi, hã ra ã pi(jé) ki kanhró nĩ!, fi kren ke ti!. Hã kŷ fi tũg kamêg tũg nĩ, fi tũg sór kŷ, ti tũg sór kŷ ke gé.

Êg tŷ Topê jykre hã mĩ mũnh

¹⁷Topê tŷ ã jykre tŷ ã kuprêg ja ên hã mĩ tũg nĩ, êg Senhor tŷ ã mŷ Vênh jykre nĩm ja ên hã mĩ. Hã tó sóg tí, êg mré vênh mũn tí kar ag mŷ. ¹⁸Topê vŷ ã kuprêg. ã tŷ tŷ Israel mré ke nĩn kŷ ã gré junun fãr vŷ kym kŷ nĩgtĩ. Kŷ tóg hã tí. Tŷ tũ! he sór tũg nĩ. ã tŷ tŷ Israel mré ke tũ nĩn kŷ ã fãr vŷ kym kŷ nĩ tũ nĩ. Kŷ tóg há tí gé. Kym sór tũg nĩ gé. ¹⁹Nén ũ tũ vê, ti fãr kym ke ti, ti fãr kym ke tũ ti ke gé. Nén pir vŷ há nĩ, hã vŷ: êg tŷ Topê vĩ ki króm, he mũ, êg tŷ ti tŷ êg jyvên mũ han, he mũ.

²⁰Topê tŷ hã tŷ ã kuprêg kŷ vênh jykre ên hã mĩ mũnĩ. ²¹ãjag kãmĩ ũ vŷ patrão nŷtĩ. ãjag kajãm tóg, ãjag patrão ti, êg tŷ êg mêg kajãm ên ri ke, hã kŷ ãjag tóg tŷ ti tũ nŷtĩ, fagrĩnh mŷ ãjag tóg ti rãnrãj han ti. To krĩ kufy nŷtĩ tũg nĩ. ãjag tŷ hã ra ãjag patrão tovãnh to vênh jykre há ve kŷ tovãnh nĩ, ti tŷ ãjag tovãnh sór kŷ. ²²Ha vé, êg Senhor vŷ ãjag kuprêg, ãjag patrão nŷtĩ ra. ãjag tŷ tŷ Cristo tũ nŷtĩn kŷ ãjag tóg tŷ ũn patrão tũ ên ri ke nŷtĩ sir, ãjag tŷ êprã patrão krêm nŷtĩ ra. Kŷ ãjag patrão vŷ ge nĩ gé. Êg Senhor tŷ ti kuprêg kŷ tóg tŷ ti patrão jê sir. Hã kŷ ũn patrão tũ ag vŷ Cristo ki ge kŷ tŷ Cristo krêm ke nŷtĩ. jãvo ũn patrão ag vŷ Cristo tugrĩn tŷ ũn patrão tũ ên ri ke nŷtĩ gé. ²³Hŷ, êg kygãm ti mŷr, kaja e tŷ, Cristo ti. Hã kŷ êprã ke ag krêm nŷtĩ sór tũg nĩ, tũ nĩ mũ ra ag tóg ãjag tŷ Cristo mré mũ kamêg mũ.

²⁴Inh kanhkã!, Topê tŷ hã tŷ ãjag kuprêg kŷ vênh jykre ên hã mĩ mũmũnĩ.

Ũn mén ja tũ fag tó vênh jykre

²⁵Ũn mén ja tũ fag tó ja ãjag tóg nĩgtĩ inh mŷ, ãjag tŷ rán ki. Hã ra êg Senhor pi(jé) fag to nén ũ tó ja nĩgtĩ!. Kŷ sóg to jykren kŷ ãjag mŷ tag tó sór mũ, ha mẽ. Êg Senhor tóg inh jagãgtãn, kŷ tóg isar han, sŷ to jykren há han jé. ²⁶Kŷ sóg êg tŷ ti jagy vég tí tag to jykren mũ. To jykren kŷ tóg inh mŷ há tí, ãjag tŷ ũri nén han mũ tag tovãnh sór tũ nĩ jé. ²⁷ã mŷ prũ jê? Kŷ fi fón sór tũg nĩ. ã mŷ prũ tũ jê? Kŷ prũg sór tũg nĩ gé. ²⁸ã tŷ ge ra prũg sór kŷ tóg há tí gé hã ra, Topê vĩ mranh ke tũ ã tóg nĩ, prũg kŷ. Kŷ ũn mén ja tũ fi mén kŷ tóg há tí gé sir. Topê vĩ mranh pijé!. Hã ra tóg jagy tũnh mũ. Krĩ kufy ve jé ãjag tóg ke mũ, tag ki, êprã, ãjag prũg kŷ, ãjag mén kŷ ke gé. Hã ra tóg inh mŷ há tí vê, ãjag krĩ kufy tũ nĩ ti.

²⁹Inh kanhkã!, inh vĩ tag jêmê ra, ha mẽ. Kurã tŷ êgno vŷ kãnhmar jun ke mũ. Hã kŷ ũn mén fi jé ũn mén ja tũ fi ri ke nĩ, ũn prũg ja tũ ri ke nĩ

gé. Tag ki věnh jykre vē, fag tỹ jagně mré nỹtĩg ti. Kānhmar tóg tũ! henh ke mũ. ³⁰Hã kỹ ũ tỹ tag ki fỹ mũ jé ũn fỹ tũ ri ke nĩ. ũ tỹ tag ki mỹ sér nĩ jé ũn mỹ sér vānh ri ke nĩ. ũ tỹ nén ũ comprar he mũ jé ũ tỹ nén ũ comprar he tũ ri ke nĩ. ³¹Ũ tỹ ga kri tỹ nén ũ mág nĩ ěn jé ũ tỹ nén ũ tũ ěn ri ke nĩ. Tũg kãn jé tóg ke mũ, ěg tỹ tag ki nén vég mũ ti.

³²Nén ũ pir tóg inh mỹ há tĩ vē, hã vỹ: ājag krĩ kuprã kỹ nỹtĩmĩ, he mũ, ājag tỹ nén ũ to krĩ kufy tũ nỹtĩ jé.

Ũn prũg tũ ěn vỹ ěg Senhor tũ ki rĩr tĩgtĩ, kỹ tóg: “ěg Senhor mỹn mỹ há nĩ vỹ, sỹ nén han mũ ti?” he tĩ. ³³Jāvo ũn prũg mũ vỹ ěg tỹ tag ki nén vég tĩ ki rĩr nĩgtĩ, kỹ tóg: “inh prũ fi mỹn mỹ há nĩ vỹ, sỹ nén han mũ ti?” he tĩ gé. ³⁴Kỹ tóg ěg Senhor tũ ki rĩr tãvĩ han tũ nĩ sir, ũn prũ ěn ti. Kỹ fi vỹ ge nĩgtĩ gé, ũn mén ter ja fi, ũn mén ja tũ fi ke gé. ěg Senhor tũ ki rĩr fag tóg nĩgtĩ, fag tỹ tỹ ti tũ tãvĩ nỹtĩ jé, fag tỹ ti tũ ki króm há han jé, fag tỹ nén ũ han kỹ, fag tỹ nén ũ to jykrén kỹ ke gé. ũn mén mũ fi tóg hã ra ěg tỹ tag ki nén vég tĩ ki rĩr nĩgtĩ, kỹ fi tóg: “inh mén mỹn mỹ há nĩ vỹ, sỹ nén han mũ ti?” he tĩ gé.

³⁵Sỹ ājag tũ to jykrén há han kỹ, hã kỹ sóg ājag mỹ tag tó mũ. Inh pi(jé) ājag mỹ vĩ tar han sór mũ!, ājag tỹ ti tỹ ājag mỹ há tũ nĩ ěn han jé!. Ājag tỹ mũ há han kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ājag tỹ ěg Senhor tũ ki rĩr há han kỹ, nén ũ tỹ ājag kutān tũ nĩ jé.

³⁶Hĕn ri ke mũn ti ājag kãmĩ ũ mỹ há tũ nĩ, ti kósĩn fi mén tũ nĩn kỹ. Hĕn ri ke mũn tóg fi mỹ vēnhmỹ nỹ ve nĩ, fi panh mỹ ke gé. Hĕn ri ke mũn fi sanh há nĩ ha, hĕn ri ke mũn fi jagtar ke mũ, fi mén ke tũ to. Kỹ tóg jatun mỹ fi tỹ ā tỹ nén han sór mũ ěn han mũ sir, fi panh ti. Há ti nĩ, fi mén ke ti. Topĕ vĩ mranh pijé!. ³⁷Hĕn ri ke mũn ũ tóg to jykrén há han mũ hã ra, kỹ tóg fi mén sór tũ nĩ sir. Kỹ tóg tá krỹ nĩ, ā kósĩn fi ki rĩr ke ti. Kỹ tóg to jykrén mǎn mũ ra tóg ti mỹ há tĩ, fi mén ke tũ ti. Tovānh sór tũ ti nĩ. Kỹ tóg fi mén tũ nĩ sir. Tag vỹ há tãvĩ nĩ. ³⁸Hã kỹ tóg ge nĩ, ha mẽ. Ti tỹ fi mén kỹ tóg há nĩ, ā kósĩn mén ja tũ fi. Ti tỹ fi mén tũ nĩn kỹ tóg há kǎfór nĩ.

³⁹Ũn tỹtá fag vỹ tỹ ājag mén tũ nỹtĩ, ag rĩnrĩr nỹtĩn kỹ. ũ fi mén ter kar kỹ fi hã ra ũ tỹ mén sór mũ kỹ fi tóg mén mũ sir, jatun mỹ. Fi mén mǎn vē sir, Há ti nĩ. Hã ran jé tỹ ěg Senhor mré ke nĩ, fi mén mǎn ke ti. ⁴⁰Fi tỹ mén mǎn sór tũ nĩn kỹ tóg há kǎfór nĩ sir, fi mỹ sér kǎfór. Isỹ fag to jykrén hã vē. Hã ra sóg Topĕ kuprĩg tỹ jagrĕ nĩ, hã kỹ sóg ājag mré to jykrén há han mũ gé.

Vĕnh kǎggrá tỹ topĕ to vēnh jykre

8 ¹Kỹ sóg ājag mỹ vējĕn tó sór mũ gé. Ājag mĕg tǎnh kỹ ag tóg vēnh kǎggrá tỹ topĕ mỹ pũn vén tĩ, pũn kar kỹ ag tóg açougue ki ājag mỹ vēne he tĩ. Kỹ ājag kãmĩ ũ tóg: “inh mỹ açougue ki mǎn kỹ konh mỹ vỹ?” he tĩ, hã kỹ sóg ājag mỹ kãmén sór mũ.

Hã ra ājag kãmĩ ũ tóg: “ki kanhró ěg nỹtĩ, to tar ěg nỹtĩ,” he tĩ. “Jatun mỹ ěg tóg konh ke mũ,” he ag tóg tĩ. ěg tỹ nén ũ to: “ki kanhró mág inh nĩ,” hen kỹ tóg inh mỹ ěg tỹ kǎnhmar ũ to: “ti pi(jé) inh ri ke nĩ, ti kǎfór inh nĩ,” henh ha mẽ tĩ. ěg tỹ jagně to há nỹtĩnh ke vē. ěg tỹ jagně to há nỹtĩn kỹ ěg

tóg jagně mý nén ũ há tó tí, ěg kar tỹ ki kanhrãn há han jé sir. ²Ěg tỹ nén ũ to: “ki kanhró sóg nĩ, ã jãvo,” hen kỹ ěg pi(jé) ki kanhrãn há han mũ ver!
³Ěg tỹ Topě to há nỹtĩn kỹ, kỹ tóg ěg tỹ ti ki kanhrãn há han mũ sir Topě ti.

⁴Kỹ sóg ãjag mý vĕjĕn ěn kãmĕn sór mũ, ag tỹ ón kỹ vĕnh kãggrá tỹ topě mý pũn tí ěn tí. Nén ũ tú vĕ ón kỹ vĕnh kãggrá tỹ topě ti. Pir ti nĩ, Topě ti. Topě ũ vỹ tú nĩ. ⁵Nén ũ e to ag tóg ón kỹ: “Topě vĕ,” he tí, kanhkã tãn ũ ag to, ga tãn ũ ag to ke gé, Ũ tỹ ge vỹ e nỹtĩ, topě tỹ ge ti, Senhor tỹ ge ti. ⁶Hã ta tóg ěg mý pir nĩ, Topě ti, ěg jóg mág ti, ag jãvo. Nén kar han ja ti nĩgtĩ mýr vĕnhmý, kỹ ěg tóg ti hã ve sór mũ gé sir. Pir ti nĩ gé, ěg Senhor tí, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Nén ũ kar vỹ nỹtĩ ti tugrĩn, kỹ ěg ti tugnĩn krenkren ke mũ gé.

⁷Hã ra ěg kãmĩ ũ ag tóg tag ki kagtĩg nỹtĩ ver. Tãg ti nĩ ver, ãjag tỹ ón kỹ vĕnh kãggrá tỹ topě tovãnh mũ ti, kỹ tóg ver ag mý e tí. Hã kỹ ón kỹ vĕnh kãggrá tỹ topě mý vĕjĕn pũn ja ěn tóg tỹ vĕnh kãggrá tỹ topě ěn tú nĩ nĕji ag mý. Kỹ tóg ag tú vĕjĕn ěn ko kỹ tóg ag tỹ vĕnh kãggrá tỹ topě ěn tú ko ri ke nĩ sir ag mý. Kỹ tóg ag mý há tú tí sir, ag tỹ tag to krój nỹtĩn kỹ ver. Kỹ tóg ag mý ag tỹ vĕjĕn to vĕnh kavĕnh ha mẽ tí.

⁸Ěg pi(jé) vĕjĕn tugrĩn Topě to há nỹtĩ!, ti to kórég nỹtĩ!. Ěg tỹ ko tú (hã) ra nén ũ tú vĕ gé, vĕnh kãggrá tỹ Topě mý pũn ja ěn ti. Vĕjĕn vĕ mýr. ⁹Nén ũ kar vỹ tỹ ěg tú nĩ.

Hã ra ũn krój tóg hĕn ri ke mũn Topě vĩ mranh ke mũ, ěg tugrĩn, ti tỹ ěg tỹ ti mý nén ũ vĕnhmý to tar nỹtĩ nĩ ve nĩn kỹ. Kỹ tag han sór tũg nĩ. ¹⁰Ve ra ha. Tar ã tóg nĩ, ki kanhró ã tóg nĩ, vĕnh kãggrá tỹ topě vỹ tỹ nén ũ tú nĩ ã mý. Hã kỹ ã tóg ti jo ĩn krĕm rá kỹ ko mũ sir, ti festa ti, ã mré ke ũ tỹ ti mý festa han kỹ. Nén ũ tú vĕ vĕ. ã tỹ ti festa ko mũ ti. Hã ra ěg mré Jesus ki rá kỹ jĕ ũ tóg tag to krój nĩ ver, kỹ tóg tá ã vĕg mũ sir, ã tỹ ti festa ko mũ ěn kã. Kỹ tóg ã ve kỹ to jykrĕn mũ sir, ti festa ko sór jé, vĕnh kãggrá tỹ topě mý festa ěn, ti mý pũn ja ěn ti. Hã ra vĕnh kãggrá tỹ topě tóg ti mý tar nĩ, ũn krój mý, ti tỹ Jesus ki rá kỹ nĩ (hã) ra. ¹¹Kỹ tóg ã tỹ ko mũ tugrĩn vãfor ke mũ sir, ũn krój nĩ ti. Ti jãvo ã tóg ki kanhró nĩ, hã ra tóg ã tugnĩn tú! hĕnh ke mũ, ũn krój nĩ ti. Hã ra Cristo tóg ti jagfy ter ja nĩgtĩ. ¹²Ā tỹ ti vĩ mranh hã vĕ sir, ã régre krój ěn to. Ti vóg kónãn ã tóg mũ sir, ti krój nĩn kỹ. Hã ki ã tóg Cristo vĩ mranh mũ sir, mýr, ha mẽ. ¹³Hã kỹ sóg tag han sór tú nĩ. Inh irmão tỹ isỹ nén ũ nĩ ko to Topě vĩ mranh kỹ sóg nén ũ nĩ ko sór mãn ke tú nĩ ha, ón kỹ vĕnh kãggrá tỹ topě mý pũn ja ěn ti, ti tỹ mranh tú nĩ jé sir, isugrĩn.

Paulo tỹ jãnkamy ve sór tú

9 ¹Isỹ nén han mũ ve ra. Ěprã ke ag tỹ inh mý nén tó mũ ěn han sór tú inh nĩgtĩ. Jesus hã vỹ inh fĕg, isỹ tỹ apóstolo jĕ jé. Ti ve inh mýr, ěg Senhor tỹ Jesus ti. Kỹ ãjag vỹ isugnĩn ěg Senhor ki ge jĕg. Inh rãnhřãj kaja vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. ²Hĕn ri ke mũn sóg ũ mý tỹ apóstolo tú nĩ. Ājag hã mý sóg tỹ apóstolo jĕ mýr, ãjag tỹ inh vĩ mẽ tugrĩn ti ki ge kỹ. Hã ki tóg ve há tí, ěg Senhor tỹ inh fĕg ja ti. ³Kỹ ũ tỹ kejĕn inh kato vĩ sór mũ mý sóg tag tó tí, ha mẽ. ⁴⁻⁵Jesus tỹ ũn vin mũ ũ ag ri ke inh nĩ, apóstolo ũ ag ri ke, ũ tỹ Jesus mré pygfa mũ ag ri ke, Pedro ri

ke ke gé, isy vĕjĕn to, inh prŭ tũ to ag jykre han tũ ra. Ājag prŭ fag pére ag mŭ tĩ, ag tỹ hĕn ra mŭn kỹ. Isy ag ri ke ũ tỹ Jesus ki rã kỹ jĕ ũ fi tỹ prŭg sór mŭ ra sóg fi pére tĩg ke mŭ vĕ gé, hã ra sóg ke sór tũ nĩ. Kỹ ag tóg ājag jĕn ko tĩ, ag tỹ ājag mỹ Topĕ vĩ tó to. Isy ag ri kĕn ājag jĕn ko sór mŭ ra sóg konh ke mŭ vĕ gé, hã ra sóg ko sór tũ nĩ. ⁶Inh nĩgĕ rãnrãj ja kaja hã ko sór inh tĩ, Barnabĕ ti ke gé. Ēg tỹ Topĕ vĩ tó tĩ ũ ag ri kĕn ĕg nĩgĕ rãnrãj tovãnh sór mŭ ra ĕg tóg tovãnh ke mŭ vĕ, hã ra ĕg tóg rãnrãj sór mŭ. ⁷Ēg tỹ Topĕ tỹ ĕg mỹ vĕnh rãnrãj nĩm kaja venh ken kỹ tóg há tĩ vĕ. Soldado jykre ri ke ti nĩ. Ag pi(jĕ) ājag tũ ko tĩ, ag tỹ vĕnh génh han kỹ, soldado ag. Ājag vĕnh génh hã to ag tóg vĕjĕn vég tĩ. Kỹ ũ tỹ uva ki rĩr tĩ vỹ ti kanĕ ko tĩ gé. Kỹ ũ tỹ ovelha ki rĩr tĩ vỹ fi leite kron tĩ gé. Hã kỹ tóg ĕg tỹ Topĕ vĩ tó to ganho ve sór mŭ ra tóg há tĩ vĕ, hã ra ĕg tóg ve sór tũ nĩ.

⁸Ēprã ke jykre ki ĕg tóg ĕg rãnrãj pĕ to ĕg jĕn vég tĩ. Kỹ Topĕ vỹ tag tó ja nĩgtĩ. ⁹Moisés vỹ tag rán ja nĩ, ha mĕ. “Monh tỹ ĕkrĕ jãnkre ki rãnrãj kỹ ti jĕnky tógfĩn tũg nĩ, ti jĕn kamĕg tũg nĩ,” he ja ti nĩ, Topĕ vĩ rá ki. Topĕ mỹ monh hã to jykren kỹ tag tó ja nĩ? Vó. ¹⁰Ēg to jykren hã kỹ tóg tag tó ja nĩ. Ēg hã to tóg rán kỹ nĩ, ĕg tỹ ĕg rãnrãj to ĕg jĕn ve jĕ. Hã kỹ ũ tỹ ĕpỹ ki rãnrãj mŭ tóg to nĕn ũ ve sór mŭ, hã jĕ tóg rãnrãj jĕ nĩ. ũ tỹ jãnkreg mŭ vỹ to nĕn ũ ve sór mŭ gé, ã rãnrãj to. ¹¹Isy ājag mỹ kanhkã jykre tó kỹ tóg sỹ nĕn ũ krãn ri ke nĩ, kỹ sỹ ājag ki nĕn ũ ve sór mŭ ra tóg há tĩ vĕ, ijĕn jĕ, hã ra sóg ve sór tũ nĩ. ¹²Ū ag tóg ājag jĕn vég tĩ, Topĕ vĩ to. Kỹ tóg sỹ ag ri kĕn ājag ki jãnkamy ve sór mŭ ra há tĩ vĕ, sỹ ājag mỹ Topĕ vĩ tó vén kỹ. Hã ra sóg ājag jĕn ve sór tũ nĩ. Inh jagtar ra tóg inh mỹ tỹ nĕn ũ tũ nĩ, ũ tỹ isugrĩn Cristo kãme sér kato vĩ tũ nĩ jĕ, sỹ ti kaja ve tugnĩn Jesus to kórĕg tũ nĩ jĕ. Hã kỹ sóg ve sór tũ nĩ.

¹³Ū tỹ Topĕ ĩn krĕm ti tũ ki rĩr tĩ ag vỹ tá ājag jĕn vég tĩ gé, ag tỹ Topĕ mỹ nĕn vin tĩ ĕn tỹ. Kỹ ũ tỹ Topĕ mỹ nĕn ũ pũn tĩ ĕn vỹ ti ke ko tĩ gé. Ājag mỹ tag mĕ ja tũ? ¹⁴Hã kỹ ĕg Senhor vỹ tag tó ja nĩgtĩ gé, hã vỹ: “ũ tỹ ti kãmĕn mŭ ĕn vỹ tag to ājag jĕn venh ke mŭ,” he mŭ. ¹⁵Hã ra sóg ājag jĕn ve sór ja tũ nĩ. Kỹ sóg ve sór tũ nĩ gé, ũri, hã kỹ sóg ājag mỹ rán mŭ. Isy ijĕn to inh nĩgĕ tỹ rãnrãj mŭ hã to sóg tỹ ũn mág nĩnh mŭ, kanhkã tá. Kỹ sóg tỹ tũ! he sór tũ nĩgtĩ. Iser jĕ tóg inh mỹ há tĩ, ũ tỹ inh mỹ Topĕ vĩ kajãm sór mŭ (hã) ra.

¹⁶Jesus kãmĕn sóg tĩ. Inh rãnrãj hã vĕ. Ti hã tóg inh mỹ tó, sỹ ti kãmĕn jĕ. Kỹ sóg ti tó tugrĩn tỹ ũn mág nĩnh ke tũ nĩ. Isy ti kãmĕn sór tũ ra Topĕ tóg inh vóg kónãn ke mŭ vĕ, isy inh rãnrãj han tũ nĩn kỹ. ¹⁷Topĕ tỹ inh mỹ: “ha kãmĕn,” he tũ nĩ ra sóg kanhkã tá to ganho venh ke vĕ vĕ, sỹ ti kãmĕn tĩ ti to. Hã ra tóg inh mỹ: “ha kãmĕn,” he ja nĩ, kỹ tóg sỹ ti rãnrãj ki rĩr há han mŭ ve sór mŭ sir inh ki, Topĕ ti. ¹⁸Kỹ sóg kanhkã tá to ganho venh ke tũ nĩ, inh rãnrãj ja to. Hã ra sóg ganho ve sór mŭ tá. Hã kỹ sóg ĕprã ke ag ki sỹ nĕn ve sór mŭ ĕn ve sór tũ nĩ, ijĕn jĕ. Ājag tỹ inh mỹ nĕn vin ke ti ve sór tũ inh nĩ. Vĕké sóg ājag mỹ tó tĩ, Topĕ vĩ ti, vĕnh kar mỹ ke gé. Ājag tỹ inh mỹ kajãm tũ ra tóg inh mỹ há tĩ. Kỹ sóg tag hã to kanhkã tá inh ganho ti venh ke mŭ.

Ûn e tÿ Jesus ki ge kÿ tóg Paulo mÿ há tí

¹⁹Û pi(jé) inh kri ke nĩ'. Ge ra sóg vēsÿ vēnh kar krēm ke han, vēnh kar tÿ inh patrão ri ke nÿtĩ jé. “Hēn ri ke mūn ù tóg Jesus ki rā sór mū, isÿ tÿ ti krēm ke nĩn kÿ,” he sóg tí. Hã jé sóg vēsÿ ag krēm ke han tí, ù tÿ ti ki ge mū ag e nÿtĩ jé, isugrĩn. ²⁰Judeu ag tugnĩn sóg vēsÿ Judeu han tí, Judeu ag tÿ Jesus ki ge jé. Isÿ ag jykre han sór tũ ra inh han ke tũ nĩ vē, hã ra sóg han sór tí, isÿ ag to há nĩn kÿ. Kÿ sóg Judeu jykre han mū ag tigrĩn ag jykre han tí, ù tÿ ag jykre han mū ag tÿ Jesus ki ge jé, isugnĩn. ²¹Kÿ fóg ag vÿ Judeu jykre han tũ nĩgtĩ, kanhgág ag ke gé. Kÿ sóg fóg ag tigrĩn fóg jykre han tí, kanhgág ag tugnĩn sóg kanhgág jykre han tí, ag tÿ isugrĩn Jesus ki ge jé. Inh pi(jé) Topē jykre tovānh mū hã ra!. Cristo jykre han sóg tĩgtĩ mÿr. Judeu jykre hã tovānh inh tí, fóg to, kanhgág to ke gé. ²²Kÿ sóg ùn krój ag mÿ komēr hã vĩ tí, ag tÿ isugnĩn Jesus to vāsānsān mān jé. Isÿ ùn jykre ve kÿ sóg ti jykre ri ke han tí, ag tÿ Jesus ki ge jé, isugrĩn. ²³Tag kar han sóg tí, Jesus kāme tugnĩn, isÿ ti mré ti rānhřāj ki rĩr jé.

²⁴Ha mẽ, ùn e tóg corrida han tí, hã ra ùn pir tóg ganhar ke tí inhhã. Ag ri ke han nĩ. Vāsān ra, ājag tÿ ganhar ken jé, Jesus tÿ ēg mÿ nēn ven ke ti. ²⁵Ha vé, ù tÿ torneio han tí ag vÿ to jykrén mág tí, kÿ ag vākreg tí gé, ag tÿ ganhar ken jé. Ēprā jykre ki ag tóg ganhar ke sór tí, hã jé ag vākreg tí, ti tÿ kānhmar tũ! he mū ra, ag ganho ti. Hã ra ēg tóg kanhkā tá ēg ganho venh ke mū, ù tÿ tũg ke vānh ēn ti. ²⁶Ge sóg tí gé, sÿ corrida ri ke han kÿ. Pétēm sór inh nĩ, to krónh ke tũ sóg nĩ. Rárā ri ke han sóg tí to. Inh pi(jé) véké rárā tí!. ²⁷Vēnh hã to rá sóg tí, kÿ sóg isÿ nēn to én mū ēn han ke tũ nĩ. Inh mÿ Topē tÿ inh fón ha mẽ tóg tí, isÿ ājag jÿvēn kar kÿ vēnh jykre pāno han kÿ. Hã kÿ sóg vēso rá tí, sÿ han tũg jé.

Ēg jo ke ag to jykrén nĩ

10 ¹Inh kanhkā!, tag jēmē ra, ājag tÿ ki kanhrān jé. Ēg jóg'jóg ve ag vÿ Moisés mré mū ja nĩgtĩ. Kanhkā góg ēn krēm ag tóg mū kān ja nĩgtĩ, kÿ ag tóg goj kusũg nig ēn kafā ra pa kān ja nĩgtĩ gé. ²Ēg vēnh kygpe ri ken hã vē, ag tÿ kanhkā góg krēm mū ja ti, ag tÿ goj kusũg nig kafā ra pa ja ti ke gé. Ēn kã Moisés vÿ ag jāmĩ tĩg ja nĩgtĩ, Jesus tÿ ēg ki rĩr nĩ tag ri ke. ³Kÿ ēg jóg'jóg ve ag tóg kanhkā tá vējēn ko kān ja nĩgtĩ gé, ⁴kanhkā tá goj tÿ ēganē ki kronkron kān ja ag tóg nĩgtĩ gé, kanhkā tá goj tÿ vēnh kanē ti. Pārō tá ag tóg goj ve ja nĩgtĩ, hã ra tóg tÿ kanhkā tá ke nĩ ja nĩgtĩ. Cristo to ken hã vē. Tĩ hã vÿ ag mré tí ja nĩgtĩ. Kÿ tóg ag mÿ goj ēn ven ja nĩgtĩ. ⁵Ge ra Topē tóg ēg jóg'jóg ve ag to jũ kān ja nĩgtĩ, kÿ ag tóg kāgter kān ja nĩgtĩ, ga kórég ēn tá. Hã ra tóg ùn pipir ag hã to há ja nĩgtĩ, Topē ti, kÿ ag hã tóg krenkren ja nĩgtĩ, ùn pipir ēn ag. ⁶Hã ra tóg rán kÿ nĩ, ēg tÿ tÿ vēnh kanhrān jé, ēg tÿ nēn ù kórég to én tũ nĩ jé. To én ja ag tóg nĩgtĩ, ēg jóg'jóg ve ag, kÿ ēg tag han ke tũ nĩ.

⁷Hã kÿ ón kÿ vēnh kāggrā tÿ topē nón mū sór tũg nĩ. Tag han ja ag tóg nĩgtĩ gé, ēg jóg'jóg ve ag. Hã kÿ tag tóg rán kÿ nĩ, hã mẽ. “Povo kar vÿ nĩgnĩ mū sir, ag tÿ

věnh kăggrá tỹ topě to festa ko jé, ag kronkron jé sir, ag tỹ kar kỹ věnh gringrén jé fag mré,” he ja tóg nĩgtĩ, Topě vĩ rán ki. Hă to Topě tóg ag to jũ ja nĩgtĩ gé.

⁸Kỹ ěg ũn mén tũ fag mré nỹnh ke tũ nĩ gé. Tag han ja ag tóg nĩgtĩ gé, ěg jóg'jóg ve ag, kỹ kură pir ki ũ tỹ 23 mil (ke) ag vỹ kăgter ja nĩgtĩ, Topě tỹ ag tũg kỹ. ⁹Kỹ ěg Topě to: “ti hỹn iso jũnh ke tũ nĩ, sỹ ti vĩ mranh mũ ra,” henh ke tũ nĩ gé. Ke ja ag tóg nĩgtĩ gé, ěg jóg'jóg ve ag, kỹ pỹn tóg ag kăgtén ja nĩgtĩ, Topě tỹ ag to jũn kỹ. ¹⁰Kỹ ěg Topě to vĩ kónăn ke tũ nĩ gé. Ke ja ag tóg nĩgtĩ gé, ěg jóg'jóg ve ag, kỹ Topě tỹ jěně jafă tóg ag kăgtén ja nĩgtĩ.

¹¹Hă ra Topě tóg ag vóg kónăn, ěg tỹ ag to věnh kanhrăn jé. Hă jé tóg rán kỹ nĩ gé, ti tỹ to ěg jyvěn jé. ěg hă mỹn kakó nĩ, kură tỹ ěgno ti. ¹²Hă kỹ vēso jykrén. Ā tĩg há han kỹ, ā tỹ ti vĩ mranh tũg kỹ tóg há tĩ. Hă jé věnh ki rĩr, ā tỹ prănh ke tũ nĩ jé. ¹³Nén-Kórég vỹ ěg krĩn sór mũ, ěg tỹ Topě vĩ mranh jé. Hă ra tóg ěpră ke jykre ki ěg krĩn sór tĩgtĩ, Japo ti. Kỹ Topě tóg ti vég tĩ, kỹ tóg ěg ki rĩr tĩ. Kỹ tóg kejěn ti mỹ: “gen kỹ,” he tĩ sir, ti tỹ ěg kutăn tăvĩ han mũ ra ěg tỹ hě ri ke tũ nĩ jé. Kỹ tóg ěg tar han ke mũ gé, ěg tỹ Nén-Kórég tỹ ěg krĩn kónăn mũ ra ti kato tē jé, ěg tỹ ti mỹ: “hej,” he tũ nĩ jé.

Věnh kăggrá tỹ topě jykre han sór tũg nĩ

¹⁴Inh krê!, tag tugrĩn věnh kăggrá tỹ topě tovănh pē han nĩ, ve sór tũg nĩ. ¹⁵Ki kanhró ājag tóg nỹtĩ, hă kỹ ěg tỹ Jesus jamĩ ko tĩ ěn to jykrén nĩ, ha mē. ¹⁶Ěg tỹ Cristo ter ja mĩ ěkrén kỹ ěg tóg kron tĩ, ti kyvėnh ri ke ěn ti. Copa ěn to Jesus tóg Topě mré vĩ há han ja nĩgtĩ, ag tỹ kron jé. Kỹ ěg tóg to Topě mré vĩ kar kỹ kron tĩ sir. ěg tỹ kron kỹ ěg tóg tỹ ti mré ke nỹtĩ sir, ěg tỹ ti kyvėnh ri ke ěn kron kỹ. Kỹ ti jamĩ vỹ ge nĩgtĩ gé. Kupăn kỹ ěg tóg ko tĩ, Cristo tỹ ěg mỹ tón kỹ. ěg tỹ kon kỹ ěg tóg tỹ ti mré ke nỹtĩ gé sir, ěg tỹ ti nĩ ri ke ěn kon kỹ. ¹⁷Ti jamĩ vỹ pir nĩ, kỹ ěg tóg ko kăn kỹ ěg tóg tỹ ũn pir nỹtĩ gé, ti mré, ěg e hă ra. Jesus jamĩ ko to věnh jykre hă vē.

¹⁸Kỹ povo tỹ Israel ag to jykrén nĩ gé, ha mē, Israel krê ag to. Topě mỹ ag tóg nén ũ pũn tĩ, ti pũn jafă kri. Pũn kỹ ag tóg ko tĩ gé. Ag tỹ kon kỹ ag tóg tỹ ag tỹ ũn mỹ pũn mũ ěn mré ke nỹtĩ gé sir, ěg tỹ tỹ Jesus mré ke nỹtĩ ri ke. ¹⁹⁻²⁰Kỹ ón kỹ věnh kăggrá tỹ topě to jykrén nĩ gé, ha mē. Ag tỹ věnh kăggrá tỹ topě mỹ nén ũ pũn kỹ ag tóg Nén-Kórég ag hă mỹ pũn tĩ. Ag pi (jé) Topě pē mỹ pũn tĩ! Hă kỹ tóg inh mỹ há tũ nĩ, ājag tỹ tỹ Nén-Kórég ag mré ke nỹtĩn kỹ, ājag tỹ ag tũ kon kỹ ke gé.

Inh pi(jé) ājag mỹ: “věnh kăggrá tỹ topě vỹ nỹgtĩ, kỹ ag tỹ ag mỹ pũn mũ ěn vỹ tỹ nén ũ nĩ,” he sór tĩ! Nén ũ tũ vē, Topě tũ vē, ón kỹ věnh kăggrá tỹ topě ti. ²¹Hă ra tóg vēnhmỹ nĩ, ājag tỹ ěg Senhor tỹ copa ki ke kron kar kỹ Nén-Kórég tỹ copa ki ke kron kỹ ke gé. Věnhmỹ ti nĩ, ājag tỹ ěg Senhor jěn ko kar Nén-Kórég ag jěn kon kỹ ke gé. ²²Ěg tỹ Nén-Kórég ag tũ kon kỹ ti hěn ri ke mũn ěg to jũnh ke mũ, ěg Senhor ti. Ti tỹ ěg to jũ nĩn kỹ tóg vēnhmỹ nĩ. Ěg pi(jé) ti tỹ hě ri kenh mũ! Hă kỹ ón kỹ věnh kăggrá tỹ topě ve sór tũg nĩ.

Ēg régre tugrīn ēg kejēn konh ke tū nī

²³Hā ra ājag tóg inh mý: “isý nén han sór mū ēn han jé sóg ke mū, pi(jé) kórég nī!” he sór mū. Há ti nī vē, tag ti. Hā ra ēg tý nén han mū ū tóg ēg mý nén ū há han tū nīgtī. Nén ū kar han há ēg tóg tī vē, hā ra ēg tý nén han mū ū tóg ēg tar han ke tū nī, Jesus to. ²⁴Ký ā tū to jykrén tāvī han tūg nī, ā régre tū to jykrén nī gé, ti mý há nī jé, ha mē. ²⁵Ký ā tý nén ū tānh jafā ki nén ū nī kajām sór nīn kŷn há tī, kŷ ag mý: “ū mý ón kŷ vēnh kăggrā tý topē mý ti nī tag pūn ja tū?” he tūg nī. Jēmē tūg nī, jatun mý komnī. ²⁶Topē tū vē, ga ti, ga kri ke kar ti ke gé, hā kŷ jatun mý komnī. ²⁷Kejēn ū tý Jesus ki rā tū ū vŷ ā mý: “inh mré jēn kătīg,” he mū sir. Ā tīg sór kŷ ā tóg tīg mū, kŷ ā tóg nén ū kar konh ke mū. Ti ki jēmē tūg nī, ū tý hēn ri ke mūn ón kŷ vēnh kăggrā tý topē mý nén ū pūn ja ti, ā tý jatun mý ko jé. ²⁸Hēn ri ke mūn ū tóg sir ā mý: “vējēn tag ū pūn ag, ón kŷ vēnh kăggrā tý topē mý,” he mū. Kŷ ko tūg nī sir, ti tugrīn, ū tý ā mý tó mū tugnīn, ti tý ā to jykrén kónān tū nī jé. ²⁹Ā pi(jé) to jykrén mū vē, hā ra ti hā tóg to jykrén mū, hā kŷ tóg ā mý tó mū. Há tū ti nī inh mý, ū tý iso jykrén kónān kŷ, isý nén ū tý inh mý kórég tū han to. ³⁰Topē mý sóg vējēn ēn to vī há han ja nīgtī. Kŷ ū tý tag to iso vī vī he mū ra tóg inh mý kórég nī, sŷ Topē mý vī há han ja ēn to. Hā kŷ sóg ko sór tū nī, ū tý iso jykrén kónān sór kŷ.

³¹Hā kŷ Topē hā mý nén kar han nī, vēnh kar tý Topē jykre há nī ve jé. Ā jēn kŷ ti jykre ki jēn nī. Ā kron kŷ ti jykre ki kron nī. Ā tý nén ū han kŷ ti jykre hā ki han nī gé, vēnh kar tý ti jykre há nī ve jé. ³²Ū tý ā tugrīn Topē to jū tū nī jén há tī, Judeu ag, fóg ag, kanhgág ag, Topē tū ag ke gé, ū tý ēg mré ke ag. Kŷ vēnh jykre há hā han nī. ³³Ke sóg tī gé. Vāsān sóg tī, vēnh kar tý iso há nŷtī jé. Hā jé sóg isū ki rīr tāvī han tū nīgtī. Vēnh kar tū ki rīr inh tī, ag tý Jesus ki ge jé.

11 ¹Inh jykre han sórmnī, isý Jesus jykre han ri ke.

Ūn týtá fag jykre

²Hŷ, ājag mý sóg vī há han sór mū mŷr. Isý ājag mý nén tó mū ēn to jykrén kân ājag tóg mŷgtī mŷr! Isý ājag kanhrān ēn ki króm sór ājag tóg tī. ³Hā kŷ sóg nén ū ki ājag kanhrān sór mū sir, ha mē. Cristo vŷ tý ag kri ke nī, kŷ ag vŷ tý ājag prū fag kri ke nŷtī, kŷ Topē vŷ tý Cristo kri ke nī gé. ⁴Kŷ ag kāmī ū tý kur tý vēnh kri fón kŷ Topē mré vī kŷ tóg há tū nī, ti tý kur tý vēnh kri fón kŷ jēn kŷ Topē vī tón kŷ. Ti mŷ'āg vē sir. ⁵Ūn týtá fag tý hā ra kur tý vēnh kri fón tū ra Topē mré vī kŷ tóg há tū nī. Fag tý kur tý vēnh kri fón tū ra Topē vī tó kŷ fag tóg ājag kri ke ēn mŷ'a han mū sir, kŷ tóg fag mŷ'a tī gé sir, fag krī kator ri ke ti nī sir. ⁶Hā kŷ tóg fag tý vēnh kri fón sór tū kŷ fag krī kator ri ke nī. Hā ra tóg fag mŷ'a tī, fag gānh ronh ke to, fag krī kator nīnh ke to. Hā kŷ tóg há tī gé, fag tý kur tý vēnh kri fón ti. ⁷Hŷ, hā vē. Ag kāmī ū tóg kur tý vēnh kri fón ke tū nī, ti tý tý Topē ri ke nīn kŷ, ēg tý ti tugrīn Topē tý ti kri tý ūn mág nī ven kŷ. Hā ra ēg tóg ūn týtá fag hā tugrīn ēg tóg ag tý fag kri tý ūn mág nŷtī végtī. ⁸Ha vé, Topē pi(jé) ūn ve fi tý ūn ve ti han ja nī! Ūn

ve t̄y tóg fi han ja n̄i m̄ȳr. ⁹K̄ȳn pi(jé) fi tugr̄in ti han! Ti h̄a tugn̄in tóg fi han. ¹⁰H̄a k̄ȳ ũn t̄ȳtá fag tóg kur t̄ȳ v̄enh kri fón ke m̄ũ, fag t̄ȳ t̄ȳ ag kr̄em ke n̄ȳt̄in k̄ȳ. K̄ȳ Top̄e t̄ȳ j̄en̄e jaf̄a ag tóg fag t̄ȳ t̄ȳ ag tũ n̄ȳt̄i ki kanhró n̄ȳt̄i sir, kur ên to. ¹¹H̄a ra êg kar v̄ȳ êg Senhor ki ge k̄ȳ n̄ȳt̄i. Ti ki ge k̄ȳ n̄ȳt̄in k̄ȳ ũn t̄ȳtá fag pi(jé) ajag pir m̄ȳ t̄ȳ n̄én ũ n̄ȳt̄i! Ag mr̄e ke fag n̄ȳt̄i. K̄ȳ ag pi(jé) ajag pir m̄ȳ t̄ȳ n̄én ũ n̄ȳt̄i gé! Fag mr̄e ke ag n̄ȳt̄i gé. Jagn̄e ki r̄ir êg tóg ti ha. ¹²H̄ȳ, ũn t̄ȳtá fi v̄ȳ t̄ȳ ti ki han k̄ȳ n̄i. H̄a ra ag kar tóg fag ki mur ti sir, j̄avo êg kar v̄ȳ t̄ȳ Top̄e t̄ȳ há (r) kar n̄ȳt̄i.

¹³K̄ȳ to jykr̄én, ajag. Há tũ tóg n̄i, ũn t̄ȳtá fag t̄ȳ kur t̄ȳ v̄enh kri fón tũ ra Top̄e mr̄e v̄emén k̄ȳ. ¹⁴Fag kar v̄ȳ kur t̄ȳ v̄enh kri fón t̄i, êg mr̄e ke tũ fag mr̄e h̄a. H̄a k̄ȳ êg v̄esóg ki ki kanhró n̄ȳt̄i, v̄enh jykre tag ti. Há ti n̄i m̄ȳr.

Ag m̄ȳ'a tóg t̄i, ag ḡanh t̄ej ti. V̄esóg ki êg tag to jykr̄én t̄i. ¹⁵H̄a ra tóg fag m̄ȳ sér t̄i, fag ḡanh t̄ej ti. H̄ȳ, fag ḡanh v̄ȳ t̄ȳ fag kr̄i kri fón ja ri ke n̄i. ¹⁶H̄en ri ke m̄ũn ajag k̄am̄i ũ m̄ȳ tóg há tũ n̄i h̄a ra, fag kr̄i kri fón ja ti. K̄ȳ tag to jykr̄én n̄i, ha m̄e: ã t̄ȳ kri fón sór tũ tag pi(jé) t̄ȳ êg jykre n̄i! Top̄e tũ fag jykre pijé! Igreja kar ki fag tóg kur t̄ȳ v̄enh kri fón t̄i, ha m̄e. K̄ȳ igreja kr̄em êg m̄ȳ'a han sór t̄ug n̄i.

Santa Ceia to v̄enh jykre

(Mt 26.26-28; Mc 14.22-24; Lc 22.17-20)

¹⁷K̄ȳ sóg n̄én ũ ki ajag m̄ȳ v̄i há han ke tũ n̄i gé. Ajag jykre ũ tóg há tũ n̄i, ha m̄e. Ajag v̄enh m̄an k̄ȳ ajag n̄eji, Jesus jam̄i ko k̄ȳ ajag n̄eji jagn̄e j̄en vóg t̄i, k̄ȳ ajag n̄eji jagn̄e kókég t̄i sir. ¹⁸Ajag v̄enh m̄an k̄ȳ ajag n̄eji jagn̄e kato t̄e t̄i, v̄enh k̄ap̄am k̄ȳ, k̄ȳ tóg inh m̄ȳ ki h̄a ke ve n̄i, s̄ȳ to jykr̄én k̄ȳ. Ajag k̄am̄i ũ h̄yn v̄enh k̄ap̄am sór t̄i, he sóg t̄i. ¹⁹H̄ȳ, há ti n̄i v̄e, ajag t̄ȳ v̄enh k̄ap̄am k̄ȳ n̄ȳt̄in k̄ȳ. K̄ȳ ũn jykre há ag v̄ȳ v̄enh ven ke m̄ũ, ajag k̄am̄i.

²⁰K̄ȳ, ajag v̄enh m̄an k̄ȳ ajag pi(jé) êg Senhor jam̄i ko t̄i! Santa Ceia he m̄ũ ên t̄i! ²¹T̄ȳ festa han k̄ȳ ajag kar n̄eji v̄enh f̄an h̄a j̄é ko t̄i, ajag fór sór k̄ȳ. Tá jun k̄ȳ ajag n̄eji k̄anhmar ko t̄i. K̄ȳ ũ ag n̄eji v̄enh f̄an t̄i, vinho kron k̄ȳ ag n̄eji t̄ȳ pépév t̄i, jó ũ ag tóg kók̄ink̄ir t̄i sir, ũ t̄ȳ k̄anhmar tá junjun m̄ũ ag t̄ȳ ag tũ kaggran k̄ȳ. ²²Ha m̄e, v̄enhm̄ȳ ti n̄i. Top̄e mr̄e ke ag to é he m̄ũ ve ajag tóg n̄ȳt̄i m̄ȳr! ajag t̄ȳ ag tũ kaggran k̄ȳ. Ũn jagtar ag m̄ȳ'a han ajag tóg m̄ũ m̄ȳr! ajag t̄ȳ ag j̄en kaggran k̄ȳ, ag junjun to h̄a. Tag t̄ȳ inh h̄yn h̄e ri kenh m̄ũ? Inh m̄ȳ ajag m̄ȳ v̄i há han ke m̄ũ! tag to? Vó! kenh ke tũ inh n̄i. Kórég ti n̄i, ajag t̄ȳ han m̄ũ tag ti. Ajag ĩn h̄a tá v̄ej̄en t̄ȳ v̄enh f̄an n̄i.

²³Ha m̄e, êg Senhor tóg inh m̄ȳ tó ja n̄i, s̄ȳ ajag m̄ȳ tó m̄ũ ti, êg t̄ȳ ti ter to jykr̄én k̄ȳ tag han j̄é, ha m̄e. Kuty ên k̄a, Judas t̄ȳ p̄al̄i ag m̄ȳ êg Senhor t̄ȳ Jesus tó ja ên k̄a êg Senhor tóg em̄i m̄an ja n̄igt̄i, Jesus ti. ²⁴To tóg Top̄e mr̄e v̄i ja n̄igt̄i. Kup̄an k̄ȳ tóg ag m̄ȳ: “inh h̄a v̄e,” he ja n̄igt̄i. “Ajag jagfy sóg ter ke m̄ũ. K̄ȳ inh m̄i êkr̄én n̄i, ajag t̄ȳ p̄ao tag kon k̄ȳ,” he ja tóg n̄igt̄i. ²⁵Ag t̄ȳ ko kar k̄ȳ tóg copa m̄an ja n̄igt̄i gé sir. K̄ȳ tóg ag m̄ȳ: “copa ki j̄e tag v̄ȳ inh kyv̄énh ri ke n̄i,” he ja n̄igt̄i. “Inh jykre t̄ag to ken h̄a v̄e, is̄ȳ inh kyv̄énh tugr̄in ajag m̄ȳ v̄enh p̄ate fón j̄é. K̄ȳ inh kyv̄énh t̄ȳ inh ki kut̄e m̄ũ ên m̄i êkr̄én n̄i, ajag t̄ȳ copa k̄ak̄a

nĩ tag kron kŷ,” he ja tóg nĩgtĩ gé. ²⁶Hã kŷ ěg tŷ ěmĩ ěn kon kŷ, ěg tŷ copa kãkã nĩ ěn kron kŷ ěg tóg sir ěg Senhor ter ti tó tĩ. Tag han ěg tĩ, ti kãtig ken jo.

²⁷Hã kŷ vĕnh jykre kórég ki ěmĩ ěn ko sór tũg nĩ, copa kãkã nĩ ěn kron kónã sór tũg nĩ gé, ěg Senhor tũ ti. Ke tũ nĩ mũ ra tóg ěg tŷ ti ter to é he ri ke nĩ, ěg tŷ ti kyvĕnh kutĕ to é he ri ke ti nĩ, ěg tŷ ěg jykre kórég ra kron kŷ. ²⁸Hã kŷ ěg jé ěg jykre tugnŷm. Tugnŷm kar kŷ, ti há nĩ ve kar kŷ ěg tóg ěmĩ ěn konh mũ, copa kãkã nĩ ěn kron ke mũ gé. ²⁹Ěg tŷ ón kŷ ko sór kŷ, ón kŷ kron sór kŷ, ti tŷ ěg mũ vĕjĕn ũ ri ke nĩn kŷ Topĕ tóg ěg vóg kónã ke mũ sir, ěg tŷ ěmĩ ěn to ěg Senhor ter mĩ ěkrég tũ nĩn kŷ. Kŷ ěg tóg Topĕ tŷ ěg vóg kónã há jé tŷ nĕn ũ tũ han kŷ ko' he mũ, kron' he mũ gé sir. ³⁰Ājag tŷ Jesus jamĩ ko to vĕnh ki rĩr há han tũ nŷtĩn kŷ, há kŷ ũ ag tóg krónhkrój nŷtĩ, ājag kãmĩ, kŷ ũ ag tóg kaga nŷtĩ, kŷ ũ tŷ hĕn ri ke ag tóg kãgter huri ke gé. ³¹Ha vé, ěg tŷ ěg jykre tugnŷm kŷ ti mũ tó kŷ tóg ěg mũ vĕnh pãte fón ke mũ. Kŷ tóg ěg jykre tugnŷm mãn ke tũ nĩ sir, ěg vóg kónã ke tũ tóg nĩ gé, ěg Senhor ti. ³²Hã ra tóg kejĕn ěg vóg kónã tĩ. Ěg Senhor tŷ ěg kanhrãn sór vĕ, ti tŷ ěg tŷ kygnĕ to ěg vóg kónã kŷ, ti tŷ ěg vãm tũ nĩ jé, ũ tŷ ti vĩ mranh mũ ag mrĕ há.

³³Inh kanhkã', tag to jykrĕn, kŷ jagnĕ jãvãnh nĩ, ājag tŷ vĕjĕn tŷ Santa Ceia ko sór kŷ. ³⁴Ājag kãmĩ ũ kókĩr nĩn kŷ tóg ã ĩn ã tã ã jĕn tŷ vĕnh fãn ke mũ, ke tũ nĩ mũ ra tóg ājag vóg kónã ke mũ, ěg Senhor ti, ājag tŷ vĕnh mãn kŷ vĕnh fãnfãn kŷ.

Sŷ ājag mũ nĕn tónh ke ũ tóg nŷtĩ ke gé, há ra sóg rán ke tũ nĩ. Sŷ ājag mrĕ nĩnh ken kŷ sóg ājag mũ kãmĕn ke mũ.

Topĕ vŷ ěg tar han mũ, ti kuprĩg tŷ

12 ¹Kŷ sóg ājag mũ Topĕ kuprĩg tŷ ěg krĩn ke tag tó sór mũ, ājag tŷ ĩnh ki jĕmĕn kŷ. Kejĕn tóg nĕn ũ to ěg tar han tĩ, ěg tŷ han jé, Topĕ kuprĩg ti. ²Ha vé, vãsŷ, ājag tŷ Jesus ki ge tũg ki ājag tóg ón kŷ vĕnh kãggrã tŷ topĕ nón mũ ja nĩgtĩ gé. Vĩ vãnh ti nŷtĩ, vĕnh kãggrã tŷ topĕ ti, há ra Japo vŷ ājag tŷ ag ki rã han ja nĩgtĩ. ³Hã kŷ sóg tag to ājag kanhrãn sór mũ, ha mĕ. Topĕ kuprĩg tŷ ěg krĩn kŷ ěg pi(jé) Jesus to: “Nĕn-Kórég ag pã'lĩ mág,” he tĩ'. Jãvo ěg tŷ Jesus mũ: “ěg Senhor,” ĩn kŷ Topĕ kuprĩg tóg ěg krĩn mũ sir, ke tũ nĩ mũ ra ěg ti mũ: “ěg Senhor,” he vãnh nĩ sir.

⁴Kŷ Topĕ kuprĩg vŷ tŷ ũn pir nĩ, há ra tóg ěg tar han tĩ, nĕn ũ kar to. Vŷrmŷ tóg ěg tãn tĩ', ěg tãn tĩ' he tĩ. ⁵Kŷ ěg rãnrãj vŷ e nŷtĩ gé, ěg kar vŷ vŷrmŷ rãnrãj nŷtĩ gé, há ra tóg pir nĩ, ěg Senhor ti, ũ tŷ ěg mũ vĕnh rãnrãj nĩm tĩ ti. ⁶Kŷ ěg tŷ ti jykre ki nĕn ũ ĩn han mũ vŷ e nŷtĩ, há ra tóg pir nĩ, Topĕ ti, ũ tŷ ěg tar han mũ ti.

⁷Kŷ Topĕ kuprĩg vŷ ěg tar han kãn tĩ sir, kŷ tóg ũ tŷ nĕn ũ to tãn kŷ nĩ han tĩ, jó tóg ũ tŷ nĕn ũ ũ to tãn kŷ nĩ han tĩ gé, ěg kar tŷ jagnĕ mũ nĕn ũ há han jé, ěg tŷ nĕn ũ to tar nŷtĩ ěn tŷ. ⁸Hã kŷ Topĕ kuprĩg tóg ũ tar han tĩ, ti tŷ ěg mũ ti vĩ kãmĕn há han jé sir. Ũ tar han tóg tĩ gé, ti tŷ Topĕ vĩ ki nĕn ũ kar ki kanhró nĩ jé. ⁹Kŷ Topĕ kuprĩg tóg ũ tar han tĩ, ti tŷ ti ki fé mág to. Ũ tar han tóg tĩ gé, ti tŷ ũn kagyga tŷ há' he jé, Topĕ kuprĩg ěn ti mũr. ¹⁰Ũ tar han tóg tĩ gé, ti tŷ ěg tŷ

nén han vānh han jé, ũ tar han tóg tĩ, ti tỹ ěg jyvĕn há han jé, kỹ tóg ũ tar han tĩ, ti tỹ: “tag vỹ tỹ vĕnh jagrĕ há nĩ, tag vỹ tỹ vĕnh jagrĕ kórĕg nĩ,” he jé. Ũ tar han tóg tĩ, ti tỹ ěg tỹ vĕnh vĩ ki kagtĩg ki Topĕ mrĕ vĕmĕn jé, kỹ tóg ũ tar han tĩ, ti tỹ ěg tỹ vĕnh vĩ ki kagtĩg mĕ kỹ ěg vĩ ki tó jé sir. ¹¹Hã ra tóg pir nĩ, Topĕ kuprĩg ti. Ti pir nĩ ra tóg nén ũ e tag hyn han tĩ, kỹ tóg to ěg tar han tĩ. Ti hã ne to jykrĕn kỹ: “tag tar han jé sóg ke mũ, tag to, jó sóg ũ ěn tar han ke mũ, ěn to,” he tĩ!. Kỹ tóg vyrmỹ ũ tar han!, vyrmỹ ũ tar han! he tĩ sir.

Nén ũ pir ri ke ěg nỹtĩ, ěg jagrĕ pir nĩn kỹ

¹²Ěg há to jykrĕn nĩ, ha mĕ. Ěg há vỹ tỹ ũn pir nĩ, hã ra ěg há ki nỹtĩ vỹ e nỹtĩ, ěg pĕn, ěg nĩgĕ, ěg nĩgrĕg, ti kar ti. Kỹ ěg há ki nỹtĩ kar vỹ tỹ ěg há nĩ sir. Nén ũ pir vĕ sir, ti e nỹtĩ ra, ti tỹ ěg ki nỹtĩ kar nĩn kỹ. Tag ri ke ěg nỹtĩ gé. Cristo há ri ke ěg nỹtĩ, ěg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. ¹³Topĕ kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, kỹ ěg kar vỹ kygpe kỹ nỹtĩ, ti kuprĩg tỹ, hã vỹ: Cristo há pir, he mũ. Ěg kãmĩ ũ ag tóg tỹ povo tỹ Israel ag ki ke nỹtĩ, ũ ag tóg tỹ povo ũ ag ki ke nỹtĩ gé, ũ ag tóg ěprã ke tỹ patrão nỹtĩ, jó ũ ag tóg patrão tũ nỹtĩ. Hã ra Topĕ kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, ěg jagrĕ ti, kỹ tóg tỹ ěg jagrĕ kar nĩ, ti pir nĩ hã ra. Nén ũ pir vỹ tỹ ěg nỹtĩ.

¹⁴Ěg há vỹ ge nĩ, ha mĕ. Ěg há ki nỹtĩ pi(jé) tỹ ũn pir nĩ!. E ti nỹtĩ, ěg há ki nỹtĩ ti. Kỹ ěg jé ěg rãnrãj to vĩ vĩ he tũ nĩ. ¹⁵Hĕn ri ke mũn ěg pĕn tóg to jykrĕn kỹ: “inh pi (jé) tỹ vĕnh nĩgĕ nĩ!, hã kỹ sóg vĕnh há ki nỹtĩ tũ nĩ,” he tĩ. Hã tũ vĕ hã ra. Ěg há ki nỹtĩ ti nĩ, ěg pĕn ti, ti tỹ tỹ ěg nĩgĕ tũ nĩ ra. ¹⁶Kỹ ěg nĩgrĕg tóg to jykrĕn kỹ hĕn ri ke mũn: “inh pi(jé) tỹ vĕnh kanĕ nĩ!, hã kỹ sóg vĕnh há ki nỹtĩ tũ nĩ!” he tĩ gé. Hã tũ vĕ mỹr. ¹⁷Ěg há tỹ tỹ vĕnh kanĕ tãvĩ nĩ hã ra ěg ne tỹ jĕmĕnh mũ vĕ? Ěg há tỹ tỹ vĕnh nĩgrĕg tãvĩ nĩ hã ra ěg nén ũ ger mĕnh ke tũ nĩ vĕ. ¹⁸Topĕ hã ne ěg há ki nỹtĩ hyn han kãn!, kỹ tóg ti ki nỹtĩ kar mỹ vyrmỹ vĕnh jykre vin kãn ja nĩgtĩ, ti tỹ ã rãnrãj ěn han jé. Topĕ tỹ nén to jykrĕn jan hã vĕ. ¹⁹Kỹ ti ki nỹtĩ kar tỹ vĕnh jykre pir nĩ ra ěg há vỹ tũ nĩ vĕ. ²⁰Hã ti nĩ, Topĕ jykre ti. Ěg há ki nỹtĩ jykre e han ti, ti e tỹ ěg há pir han jé sir.

²¹Hã kỹ ěg kanĕ pi(jé) ěg nĩgĕ mỹ: “ã pi(jé) inh mrĕ rãnrãj tĩ!” he tĩ!. Kỹ ěg krĩ vỹ ge nĩgtĩ gé. Ěg pĕn mỹ tĩ: “ã pi(jé) inh mrĕ rãnrãj tĩ!” he tũ nĩgtĩ gé. ²²Ge tũ ti nĩ, ěg há jykre ti. Ěg há ki nỹtĩ ũ tóg rãnrãj krój han nĩ ve nĩ, hã ra ěg tóg jarĩn mỹ tỹ jagnĕ mrĕ rãnrãj kãn tĩ. ²³Kỹ ti ki nỹtĩ ũ tóg rãnrãj kufy han tĩ, kỹ ěg tóg hã ra ti ki rĩr há han tĩ sir. Kỹ ti ki nỹtĩ ũ tóg ěg mỹ sĩnvĩ tũ nỹtĩ, hã kỹ ěg tóg kur krĕm ti rãg tũ. ²⁴Ũ tỹ ěg mỹ sĩnvĩ nỹtĩ tỹ ěg tóg kur krĕm rãg tũ nĩgtĩ sir. Kỹ Topĕ tóg ěg mỹ vĕnh jykre nĩm, ěg tỹ ti ki nỹtĩ tỹ vĕnh rãnrãj kufy han mũ ěn ki rĩr há han jé sir. Ěg há jykre hã vĕ. Topĕ vỹ to jykrĕn kãn, kỹ tóg ěg há ki nỹtĩ han kãn, ²⁵ěg há tỹ vĕnh jykre pir han jé. Kỹ tóg ti mỹ há tĩ, ěg tỹ ěg mrĕ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ag ki rĩr há han kỹ. Ěg tỹ jagnĕ ki rĩr há han kỹ ěg kãmĩ ũ vỹ jagtar tũ nỹtĩn mũ, ěg tỹ ěg há ki nỹtĩ jykre pir ri ke han kãn kỹ, jagnĕ mỹ. ²⁶Hỹ, ěg há ki nỹtĩ pir kaga nĩn kỹ tóg kaga kãn tĩ sir. Kỹ tóg ge nĩ gé, ěg mrĕ. Jagnĕ mrĕ tóg ěg mỹ e tĩ. Kỹ ũ tỹ ěg kãmĩ ũ mỹ vĩ há han kỹ tóg ěg kar mỹ sér tĩ gé sir.

²⁷Ha mẽ, Cristo há ri ke ãg nỹtĩ, kỹ ãg kar vỹ ti há ki nỹtĩ ri ke nỹtĩ gé sir. ²⁸Kỹ Topẽ tóg ù tỹ igreja ki ke kar mẽ vẽnĥ rãnhřãj vin kãn, ãg mẽ. ãg kãmĩ ù ag vin tóg, ag tỹ tỹ apóstolo nỹtĩ jé. Tag pãte tóg ù ag vin, ag tỹ jagnẽ jykre ki kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn jé. Tag pãte tóg ù ag vin, ag tỹ tỹ ti vi tó jafã nỹtĩ jé. Kỹ tóg ù ag vin, ag tỹ ãg tỹ nén han vãnĥ hyn han jé. Kỹ tóg ù ag vin, ag tỹ ùn kagyga tỹ há' he jé. Kỹ tóg ù ag vin, ag tỹ ù jagãgtãn jé. Kỹ tóg ù ag vin, ag tỹ tỹ igreja krêm tỹ pã'i nỹtĩ jé. Kỹ tóg ù ag vin, ag tỹ ãg tỹ vẽnĥ vi ki kagtĩg ki Topẽ mré vēmén jé. ²⁹ãg kar pi(jé) tỹ apóstolo nỹtĩ! ãg kar pi(jé) tỹ vẽnĥ jyvẽn jafã nỹtĩ! ãg kar pi(jé) tỹ Topẽ vi kãmén jafã nỹtĩ! ãg kar pi(jé) ãg tỹ nén han vãnĥ hyn han tĩ! ³⁰ãg kar pi(jé) ùn kagyga tỹ há' he tĩ! ãg kar pi(jé) ãg tỹ vẽnĥ vi ki kagtĩg tỹ Topẽ mré vēmén tĩ! ãg kar pi(jé) vẽnĥ vi ãn mẽ kỹ ãg vi ki hã tó tĩ! ³¹Kỹ Topẽ mẽ to vi mág, ti kuprĩg tỹ nén ù há to ãjag tar han jé, ãjag kar tỹ jagnẽ mré rãnhřãj kãn jé sir. ãjag tỹ nén han mũ ù tóg há sĩ nĩ, kỹ ù tóg há tãvĩ nĩ gé. Kỹ sóg ãjag mẽ nén ù há tãvĩ kãmén sór mũ, ha mẽ.

Vẽnĥ kar to há nỹtĩmĩ

13 ¹Hẽn ri ke mũn ãg tóg ěprã ke ag vỹ tỹ hẽn ri ke tó há nỹtĩgtĩ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag vỹ mré hã. ãg tỹ jarĩn mẽ vẽnĥ kar to há tũ nỹtĩn kỹ ãg tóg ón kỹ ke nĩ hã ra, ãg vỹ tag ti. ãg tỹ vẽnĥ kar to há tũ nỹtĩn kỹ ãg tóg ón kỹ vỹ há han tĩ, ferro tỹ vékẽ kyr ri ke, sino tỹ kejẽn ón kỹ kyr ěn ri ke. ²Hẽn ri ke mũn ãg tóg vẽnĥ jyvẽn há han tĩgtĩ. Topẽ hẽn ri ke mũn nén ù kar tó tĩ ãg mẽ, ěprã ke jykre ki kanhró kar ãg nỹtĩ hẽn ri ke mũn. Hẽn ri ke mũn ãg tóg Topẽ ki rã há han kỹ nỹtĩ, kỹ ãg ti vi to: “hỹ mẽ vỹ?” he tũ pẽ nigĩtĩ. Kỹ ãg tóg pãnónĥ mẽ: “ha tĩg,” he tĩ, hã ra tóg sir tĩ tĩ. ãg tỹ jarĩn mẽ vẽnĥ kar to há tũ nỹtĩn kỹ tóg tỹ ón kỹ ke nĩ. ³Hẽn ri ke mũn ãg tóg ãg tũ vin kãn tĩ, ùn jagtar ag mẽ. Hẽn ri ke mũn ãg tóg ù tỹ Jesus kato tẽ mũ ag mẽ vẽnĥ fẽg mũ, ag tỹ ãg pũn jé. ãg tỹ jarĩn mẽ vẽnĥ kar to há tũ nỹtĩn kỹ tóg ãg mẽ nén ù há han ke tũ nĩ.

⁴ãg tỹ vẽnĥ kar to há nỹtĩn kỹ ãg tóg vẽnĥ kar to fen nỹtĩ. Ag mẽ ãg tóg nén há kar han sór mũ. ãg pi(jé) jagnẽ tũ to ěn ke mũ! “Á kãfór vỹ tỹ inh nĩ,” henh ke tũ ãg tóg nĩ. “Ùn mág vỹ tỹ inh nĩ,” henh ke tũ ãg tóg nĩ gé. ⁵Vẽnĥ mẽ han ke tũ ãg tóg nĩ gé, ãg tũ tãvĩ hã to jykrén ke tũ ãg tóg nĩ gé. “Ti hỹn ne ki kanhrãn ke tũ pẽ nĩ,” henh ke tũ ãg tóg nĩ gé. Kỹ ù tỹ ãg vóg kónãn mũ ra ãg tóg ti to jũnh ke tũ nĩ gé. ⁶ãg tỹ vẽnĥ jykre pãno ven kỹn pi(jé) ãg mẽ sér tĩnh mũ! ãg tỹ ù tỹ ki hã tó mũ mẽ kỹ tóg ãg mẽ sér tĩnh mũ. ⁷ãg tỹ nén ù jagy vég mũ ra ãg pi(jé) to vĩnh ke mũ! Nén ù kar to ãg tóg: “Topẽ vỹ tag han há nĩ,” henh ke mũ. Ti hã ki ãg tóg nén ù kar ve sór ke mũ. Vẽnĥ kar ki ãg fe mág nỹtĩnh mũ, ãg tỹ vẽnĥ kar to há nỹtĩn kỹ.

⁸ãg tỹ vẽnĥ kar to há nỹtĩ ěn vỹ krỹg ja tũ nĩnh mũ. Jãvo ãg tỹ jagnẽ jykre ki vẽnĥ kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn tĩ ěn vỹ krỹg ja nỹ. ãg tỹ ãg tỹ vẽnĥ vi ki kagtĩg tỹ Topẽ mré vēmén tĩ ěn vỹ krỹg ja nỹ gé. ãg tỹ ěprã nén ù ki kanhró nỹtĩ ěn kar vỹ krỹg ja nỹ gé. ⁹Uri ãg tóg nén sĩ hã ki kanhró nỹtĩ. Nén sĩ tỹ ãg tóg jagnẽ jyvẽn tĩ, Topẽ tỹ ãg mẽ tó tỹ. ãg pi(jé) ki kanhrãn

kān kŷ nŷtī ver'. ¹⁰Kānhmar tóg vĕnh ven ke mŷ, ũ tŷ nĕn ũ kar ki kanhró kar nĭ ĕn ti. Kŷ hā ĕg tóg nĕn ũ hyn han há tāvī han kān ke mŷ, kurā ĕn kā.

¹¹Ēg mog mŷ ri ke ti nĭ. Vāsŷ sóg sĭ ja jĕgtī. Kŷ sóg ũn kāsir ag tŷ nĕn tó tĭ ĕn tó ja nĭgtī gé. Ũn kāsir ag mŷ ke ĕn tóg inh mŷ ke ja nĭgtī gé. Ũn kāsir tŷ nĕn to jykrĕn tĭ ĕn to sóg jykrĕn ja nĭgtī gé. Kejĕn sóg sanh há jĕ sir. Kŷ sóg ũn kāsir jykre tovānh kān ja nĭgtī. Ēn ri ke ti nĭ, ĕg Senhor kātĭg mǎn ke ti. Ki kanhrān kān jĕ ĕg tóg ke mŷ, ĕn kā. ¹²Ūri ĕg tóg ve há han tŷ nĭgtī ver, ĕg Senhor jykre tĭ, kŷ tóg ĕg tŷ vĕnh ve jafā ki vĕnh ve há han tŷ ri ke nĭ. Kuty nĭ ve ti nĭ, ĕg tŷ vĕnh ve jafā ki nĕn vĕg mŷ ti. Hā kŷ ĕg tóg ve há han tŷ nĭ ver. Kurā ĕn kā ĕg tóg nĕn kar ve há han kān ke mŷ hā ra. Ēg hā vŷ tóg ti venh ke mŷ. Ūri ĕg tóg sin kŷ ti ki kanhró nŷtī. Kurā ĕn kā ĕg tóg ki kanhrān kān ke mŷ, ti tŷ ĕg ki kanhró kar ĕn ri ke.

¹³Hā kŷ tag vŷ krŷg ja tŷ nŷ, ha mĕ. Ēg tŷ Topĕ ki rā mŷ vŷ krŷg ja tŷ nŷ. Ēg tŷ ti hā ki nĕn ũ kar ve sór mŷ vŷ krŷg ja tŷ nŷ gé. Ēg tŷ vĕnh kar to há vŷ krŷg ja tŷ nŷ gé. Kŷ nĕn ũ pir tóg kǎfór nĭ, hā vŷ: ĕg tŷ vĕnh kar to há nĭ, he mŷ.

Topĕ vŷ ā kuprĭg tŷ ĕg tar han tĭ, ĕg tŷ jagnĕ ki rĭr jĕ

14 ¹Kŷ vĕnh kar to há nŷtĭmnĭ. Kŷ Topĕ mŷ to vĭmnĭ gé, ti kuprĭg tŷ nĕn ũ to ājag tar han jĕ. Ti tŷ nĕn ũ to ĕg tar han tĭ ũ vŷ kǎfór nĭ, hā vŷ: ĕg tŷ jagnĕ jykre ki kanhrān kŷ jagnĕ jyvĕn tĭ, he mŷ. ²Ēg tŷ hā ra ĕg tŷ vĕnh vĭ ki kagtĭg ki vĕmĕn kŷ ĕg pi(jĕ) ĕprā ke ag mŷ nĕn ũ tó tĭ'. Topĕ hā mŷ ĕg tó tĭ, ĕg tŷ tag tó kŷ. Ū pi(jĕ) ki kanhró nĭ, ĕg tŷ vĕnh vĭ ki kagtĭg ki vĕmĕn kŷ'. Topĕ kuprĭg hā tóg ĕg krĭn tĭ, ĕg tŷ vĕnh vĭ ki kagtĭg ĕn tó jĕ. Kŷ ĕg tóg ki kagtĭg nŷtī, ĕg tŷ nĕn tó mŷ ti. ³Ēg tŷ hā ra ĕg vĭ ki jagnĕ jyvĕn kŷ ĕg tóg ũ tŷ mĕg mŷ kar jyvĕn tĭ sir. Tŷ ĕg tóg jagnĕ tar han tĭ, Topĕ to. Jagnĕ jyvĕn ĕg tóg tĭ, jagnĕ fe kaj tŷ ĕg tóg tŷg' he tĭ gé, ĕg tŷ jagnĕ mŷ ĕg vĭ ki vĕmĕn kŷ. ⁴Ū tŷ ĕg tŷ vĕnh vĭ ki katĭg ki vĕmĕn mŷn vŷ vĕnhmŷ tŷ ũn tar jĕ sir, Topĕ to, ũn vĕmĕn mŷ ti. Ū tŷ ĕg vĭ ki vĕnh jyvĕn tĭ ĕn tóg ĕg tar han kān mŷ sir, Topĕ to, ĕg mrĕ vĕnh mǎn kŷ nŷtī ag kar.

⁵Inh mŷn há tĭ vĕ, ājag kar tŷ ĕg tŷ vĕnh vĭ ki kagtĭg tŷ Topĕ mrĕ vĕmĕn há hā ra. Ājag kar tŷ ĕg vĭ ki jagnĕ jykre to jagnĕ jyvĕn há nŷtī ra tóg hā ra tag kǎfór nĭ. Kŷ tóg inh mŷ há kǎfór nĭ vĕ, ājag tŷ ke kān mŷ ra. Ū tŷ ĕg vĭ ki tó mŷ vŷ ũ tŷ ĕg tŷ vĕnh vĭ ki kagtĭg ki vĕmĕn mŷ ĕn kǎfór nĭ, ũ tŷ ĕg vĭ ki jagnĕ jykre to vĕnh jyvĕn tĭ ĕn, mŷr, ha mĕ. Kejĕn ũ tóg ĕg tŷ vĕnh vĭ ki kagtĭg ki vĕmĕn tĭ. Kar kŷ ũ tóg ti vĭ ĕn mĕ kŷ ĕg vĭ ki tó mŷ sir, ti tŷ nĕn tó ja ĕn ti. Tag vŷ há tĭ gé. Ū tŷ vĕnh mǎn kŷ nŷtī kar vŷ ki kanhrān kān mŷ sir, ti vĭ ti, kŷ ag tóg tŷ tar nŷtĭnh mŷ sir.

⁶Inh kanhkā', ha vé. Hĕn ri ke mŷn sóg ājag ki jun kŷ ĕg tŷ vĕnh vĭ ki kagtĭg ki vĕmĕn mŷ. Kŷ sóg ājag mŷ nĕn ũ há han ke tŷ nĭ ha, tŷ, ājag tŷ inh vĭ ki kagtĭg nŷtĭn kŷ. Jāvo isŷ ājag mŷ Topĕ tŷ inh mŷ nĕn tó mŷ tŷ ĕg vĭ ki kāmĕn kŷ sóg tŷ ājag tar han mŷ sir, isŷ ājag mŷ sŷ nĕn to jykrĕn mŷ kāmĕn kŷ, sŷ ājag jyvĕn kŷ, sŷ ājag mŷ Topĕ vĭ ki nĕn rán kŷ nĭ ĕn kāmĕn kŷ. Kŷ sóg tŷ ājag tar han mu sir, mŷr, ha mĕ, ājag tŷ inh vĭ ki kanhrān kŷ.

⁷Vān tŷ vākyn jafā to jykrĕn nĭ, vākyn jafā ũ to ke gé. Ag tŷ kyn kórĕg kŷ ĕg tóg ki kagtĭg nŷtī sir, ag tŷ vākyn mŷ ti. ⁸Kŷ vākyn jafā tŷ trombeta

vỹ ge nĩgtĩ gé. Ag tỹ ti kyr mẽ kỹ soldado ag vỹ vẽnĩ kãn kãn tĩ, vẽnĩ génh ke to. Ag tỹ tỹ kyn há han tũ nỹtĩn kỹ ag pi (jé) vẽnĩ génh ke to vẽnĩ kãn ke mũ'. ⁹Ge ti nĩ gé, ěg vĩ ti. ěg tỹ ag tỹ ki kagtĩg ěn tó kỹ ag tóg to jykrén ke tũ nĩ gé, ěg tỹ nén tó mũ to. Véke ěg tóg vēmén mũ sir, ěg tỹ gen kỹ.

¹⁰Vẽnĩ vĩ vỹ e nỹtĩ, ga tag kri. Povo kar vỹ vỹrmỹ vĩ nĩ' he kar nỹtĩ. ěg vĩ pẽ ki ěg tóg vēmén ki kanhró nỹtĩ. ¹¹Kỹ sóg kejẽn hẽ tá ke ù vĩ mẽg tĩ. Sỹ ti vĩ ki kagtĩg nĩn kỹ sóg ti jykre ki kanhrãn ke tũ nĩ, ùn vĩ mũ ti, kỹ tóg inh jykre ki kanhrãn ke tũ nĩ gé. Ge ti nĩ gé, ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki vēmén kỹ. Ki kagtĩg ěg tóg nỹtĩ sir.

¹²Topẽ kuprĩg tỹ ajag tar han mũ ve sór ajag tóg nỹtĩ, nén ù ù to. Kỹ tóg há tĩ. Kỹ hã ra ěg mré ke ag tar han jafã to én nĩ, ěn hã ra Topẽ mré vĩmĩ, hã vỹ: ěg vĩ ki jagnẽ jyvẽn, he mũ.

¹³⁻¹⁴Ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki Topẽ mré vēmén kỹ ěg tóg to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ mré vēmén tĩ. Kỹ, ã tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki vēmén to tar nĩn kỹ Topẽ mỹ to vĩmĩ, ti tỹ ã tỹ nén tó ja ěn ki kanhrãn kỹ ěg mỹ ěg vĩ ki kãmén to ã tar han jé gé. Kỹ ã tóg: “tag tó ja inh nĩ, tag tó ja inh nĩ,” henh ke mũ gé sir, kỹ tóg há tĩ. ¹⁵Ěg tỹ to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ mré vēmén kỹ tóg há tĩ. Ěg tỹ hã ra to jykrén kỹ nĩn kỹ ti mré vēmén kỹ tóg há tĩ gé. Ěg tỹ to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ mỹ jãn kỹ tóg há tĩ. Ěg tỹ hã ra to jykrén kỹ nĩn kỹ ti mỹ jãn kỹ tóg há tĩ gé. Sỹ tag han kãn sór vẽ. ¹⁶Ha vé, ã tỹ to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ to vĩ há han kỹ ã vĩ mẽg mũ ag vỹ ki kagtĩg nỹtĩ, ã vĩ ti, ã tỹ ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki vēmén kỹ. Kỹ tóg ag tỹ ã mré: “hỹ, hã vẽ,” he sór mũ ra tóg vẽnĩmỹ tĩ. “Ti ne tó mũ vỹ? Sỹ ki kagtĩg tóg tũ,” he jé ag tóg ke mũ. ¹⁷Tó há han ã tĩgtĩ, ã tỹ ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki vēmén kỹ. Hã ra ù tỹ mẽg mũ ag vỹ ki kagtĩg nỹtĩ, kỹ ã pi(jé) ag tar han tĩ.

¹⁸Ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki vēmén to sóg tar pẽ nĩ inhhã. To tar nĩn kỹ sóg ajag kãfór nĩ. ¹⁹Hã ra sóg tag tó sór tũ nĩ, ěg vẽnĩ mãn kỹ nỹtĩn kỹ. Hẽn ri ke mũn sóg vẽnĩ vỹ tỹ mil (ke) han ke mũ, ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki vēmén kỹ. Hã ra sóg jérĩn mỹ ajag tar han ke tũ nĩ. Hã kỹ sóg tag tó sór tũ nĩ. Sỹ nén to jykrén mũ hã tó sór inh mũ, kỹ sóg inh vĩ pir tỹ ajag tar han ke mũ.

²⁰Inh kanhkã', to jykrén há han nĩ. Gĩr tỹ nén ù to jykrén tũ ěn ri ke nỹtĩ sór tũg nĩ. Vẽnĩ jykre pãno hã to gĩr tỹ ti ki kagtĩg nĩ ěn ri ke nỹtĩmĩ, ajag tỹ ti kórég han tũ nĩ jé. Nén ù há to jykrén kỹ tóg inh mỹ ajag tỹ ùn sanh há ag tỹ nén ù to jykrén há ěn ri ke nỹtĩn há tĩ. ²¹Ve ra, Topẽ vĩ rán ki tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Inh povo tỹ inh vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ sóg ag mỹ ùn vỹ ù ag vĩ ki inh vĩ jẽnẽnĩ ke mũ. Povo tỹ vỹrmỹ vỹ ag mỹ sóg: “ha ag mỹ inh vĩ ti tó,” henh ke mũ, “ag vỹ tũ ki hã ra, ù tỹ inh vĩ mẽ jãvãnh ag mỹ;” he jé sóg ke mũ. Hã kỹ ag tóg mẽnh ke tũ nĩ, inh povo ti, ag tỹ ag vỹ tũ ki ag mỹ vēmén kỹ;” he tóg, ěg Senhor ti, Topẽ vĩ rá ki. ²²Hã kỹ tóg tỹ ù tỹ Topẽ ki ge jãvãnh ag tỹ ki kagtĩg han jafã nĩ, ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg tỹ vēmén mũ ti. Ti ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ ke pijé!. Jãvo ěg tỹ jagnẽ jykre ki kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn tag vỹ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag tar han jafã nĩ. Ti ki ge jãvãnh ag mỹ ke pijé!

²³Ha vé, kejẽn ěg mré ke ag vỹ vẽnĩ mãn kãn mũ. Kỹ vẽnĩ kar tóg hẽn ri ke mũn ěg tỹ vẽnĩ vĩ ki kagtĩg ki vēmén mũ. Kỹ ù tỹ ki kagtĩg tóg venh ke

kātīg mū, ũ tỹ Jesus ki rã ja tũ ti hēn ri ke mūn. Kỹ tóg ti tỹ ājag tỹ vēnh vī ki kagtīg tag mẽ kỹ tóg ājag to: “krī vēnhmỹ ag nỹtĩ,” hēnh ke mū sir, ón kỹ. ²⁴Ājag tỹ ěg vī ki jagnē jykre ki kanhrãn kỹ jagnē jyvēn kỹ tóg hã ra há tĩ. Kỹ ũ tỹ Jesus ki rã tũ vỹ jun mū, ũ tỹ ki kagtīg. Kỹ tóg ājag vī mẽnh mū, kỹ tóg to jykrén ke mū sir. Ājag vī to tóg: “hỹ, hã vē,” hēnh ke mū. Ti jykre pãno to tóg jykrén ke mū gé. ²⁵Ti tỹ nén ũ to jykrén mū vỹ vēnh ven kãn ke mū, kỹ tóg ti mỹ e tĩnh mū sir. Mũg ke jé tóg ke mū. “Topē vỹ tỹ ũn mág nĩ,” he jé tóg ke mū. Kỹ tóg ki kanhró ninh mū, tó jé tóg ke mū sir, Topē tỹ ājag mré nĩ ti.

Culto ki vēnh jykre

²⁶Kỹ ājag vēnh mãn kỹ tag vỹ há nĩ, ha mẽ. ũ tóg Topē mỹ jãn ke mū, ti mỹ cantar ken jé. ũ tóg Topē vī tỹ vēnh kanhrãn kỹ tónh ke mū. ũ mỹ tóg nén ũ tónh mū, Topē ti, ti tỹ tỹ ājag jyvēn jé. ũ tóg ěg tỹ vēnh vī ki kagtīg ki vēmén ke mū, ũ tóg ti vī mẽ kỹ ěg vī pē ki tónh ke mū, ti tỹ nén tó mū ěn ti. Há kar ti nĩ, ājag tỹ tag tỹ Topē to tar nỹtĩ jé. ²⁷Ājag tỹ ěg tỹ vēnh vī ki kagtīg ki vēmén sór kỹ ũn pipir ag hã tóg tónh ke mū, hēn ri ke mūn ũn régre, ke tũ nĩn kỹ ũn tãgtũ, jagnē ri ke. ũ tỹ tó kỹ ũ tóg vĩnh ke tũ nĩ sir. ũn pir tỹ vēmén kỹ tóg há tĩ. Kỹ ũ tóg ti vī mẽ kỹ ěg vī pē ki tónh ke mū gé sir, ti tỹ nén tó mū ěn ti. ²⁸Kejēn tóg ki tũ nĩ, ũ tỹ ti tỹ nén tó mū ěn tỹ ěg vī ki tónh ke mū ti. Kỹ ěg tóg ěg tỹ vēnh vī ki kagtīg tỹ vēmén ke tũ nĩ sir, vēnh kar rĩnve. Ājag ĩn hã tá vēmén nĩ, ěg tỹ vēnh vī ki kagtīg tỹ. ěn tỹ igreja krēm vēmén tũg nĩ, ěg tỹ vēnh vī ki kagtīg tỹ, ũ tỹ ti tỹ nén tó mū tỹ ěg vī ki tónh ke tũ nĩn kỹ.

²⁹Kỹ tóg ājag tỹ jagnē jykre ki kanhrãn kỹ ěg vī ki jagnē jyvēn ken kỹ tóg ge nĩ gé, ha mẽ. ũn régre vỹ tónh ke mū, ke tũ nĩn kỹ ũn tãgtũ, jagnē ri kén tón jé. Kỹ ag vī mẽg mū ag vỹ to jykrén ke mū, ag tỹ ti kygnē tũ ve jé. ³⁰Hã ra hēn ri ke mūn Topē tóg ũ mỹ nén ũ tónh ke mū gé. Kỹ ũn vēmén vén mū tóg krỹg hēnh ke mū ver, kỹ ũ tóg ti ri kén tónh mū sir, Topē tỹ ti mỹ nén tó ja ti. ³¹Hã kỹ ājag kar vỹ jagnē jyvēn ke mū, ājag tỹ jagnē ri kén vēmén kỹ. Gen kỹ ājag tóg jagnē kanhrãn ke mū sir, jagnē krī kuprãg ke ājag tóg mū gé sir. ³²Topē kuprĩg vỹ ěg krĩn tĩ, ěg tỹ jagnē jyvēn jé. Hã ra ti pi(jé) ěg tỹ nén tó sór tũ ra ěg kri gĩnh ke tĩ. ³³Hã kỹ tóg Topē mỹ há tũ nĩ, ěg tỹ ũ vēmén jē ra ěg tỹ nén tónh ke mū ěn tó sór kỹ. ěg tỹ jagnē tỹ tó kar kỹ ěg tỹ nén tónh ke tó kỹ tóg ti mỹ há tĩ, kỹ vēnh kar tóg jatun mỹ mẽnh ke mū sir, ěg tỹ nén tó mū ti. Topē jykre kusan hã vē.

³⁴Topē tũ vỹ tỹ ěg nỹtĩ. Kỹ ũn tỹtã fag vỹ vēmén ke tũ nĩ, igreja krēm. Hē tá igreja krēm fag vỹ jatu nỹtĩgtĩ, ěmã kar mĩ, kỹ ājag tóg fag ri ke jatu nỹtĩnh mū gé. “Tỹ fag tóg ag krēm ke nỹtĩ,” he ja tóg nĩ, Topē ti, hã kỹ fag tóg vēmén ke tũ nĩ, igreja krēm. ³⁵Kỹ fag tóg ājag tỹ Topē vī ki kanhrãn há han tũ nĩn kỹ fag tóg ājag ĩn tá ājag mēn ki jēmēnh mū, ājag tỹ ki kanhrãn há han tũ ja ěn ti. ěg mỹ'a tóg tĩ, fag tỹ igreja krēm vēmén sór kỹ, kỹ ke sór tũg nĩ. ³⁶Ājag hỹn tag ki króm sór tũ nĩ, vég isóg nĩ nĩ. “ěg hã vỹ to jykrén há tãvĩ han tĩ, ěg hã vỹ tó vén, vēnh kar jo, Topē vī ti,” he ājag tóg tĩ, ěg kãfór nỹtĩ sór kỹ. Hã ra tóg e nỹtĩ, Jesus ki ge mū ag. Tó há han ag tóg tĩ gé. Ag mré vēnh jykre pir han sórmnĩ.

³⁷Ājag kāmī ū h̄yn: “Topē v̄y inh mré vēmén tī, ti kuprīg t̄y inh krīn tag to sóg tar tāvī nī,” he tī. K̄yn h̄yn ki kanhró nī, s̄y ājag m̄y Topē jykre tó mū tag, ājag t̄y igreja krēm vēnh m̄n ke to. Ēg Senhor t̄y ěg m̄y vēnh jykre nīm jan h̄a vē, s̄y ājag m̄y rán mū tag ti. ³⁸Ū t̄y tag to: “nén ū tū vē,” he mū ra sóg ti to: “nén ū tū v̄y t̄y ā nī,” he mū gé.

³⁹Inh kanhkā!, Topē m̄y to vī mág, ti kuprīg t̄y ājag tar han jé, ājag t̄y jagnē jykre ve k̄y jagnē jyvēn há han jé, ěg vī ki. Ū t̄y ěg t̄y vēnh vī ki kagtīg ki vēmén sór k̄y ti m̄y: “vī tūg ra,” he tūg nī gé. ⁴⁰Hā ra ū vēmén jē ra ěg t̄y nén tónh ke mū ěn tó sór tūg nī. To jykre kusa n̄ȳtīm̄nī.

Jesus rīr jē

15 ¹Inh kanhkā!, s̄y ājag m̄y Jesus kāme sér ěn tó m̄n ke vē, s̄y ājag m̄y tó ja ěn ti. Ēn kri fig ājag tóg tī, k̄y ājag tóg mī mūgtī. ²Ti vī kri nīm k̄y ājag tóg krenkren ke mū, ājag t̄y tovānh tū nīn k̄y. S̄y ājag m̄y nén tó ja ěn t̄y tū! he tūg nī, ke tū nī mū ra ājag tóg véké kri fi ja nīnh mū. K̄y ājag tóg tá nén ū venh ke tū nī gé.

³S̄y ājag m̄y Topē vī kāmén k̄y sóg ājag m̄y s̄y nén mē ja ěn h̄a tó vén ja nīgtī, h̄a v̄y: Cristo v̄y ěg jagfy ter ja nīgtī, ěg t̄y Topē vī mranh ja tigrīn, he mū. Tag v̄y rán k̄y nī, Topē vī rá ki. ⁴K̄y ag tóg vēnh kej k̄atá ti fi ja nīgtī. Kurā tāgtū tūg k̄y tóg rīr m̄n ja nīgtī gé. Tag v̄y rán k̄y nī gé, Topē vī rá ki. ⁵K̄y tóg Pedro m̄y vēnh ven, kar k̄y ū t̄y 12 (ke) ag m̄y ke gé. ⁶Kar k̄y tóg ū t̄y 500 (ke) k̄āfór ag m̄y vēnh ven gé, vēnh ven pir ki, ag vēnh m̄n k̄y n̄ȳtī ěn ki. Ēn ag kāmī ūn pipir ag tóg k̄agter ja nīgtī, h̄a ra ūn e ag tóg ver ěg mré n̄ȳtī. ⁷Kar k̄y Tiago tóg ti vé gé, kar k̄y ti t̄y ūn vin mū kar ag, ke gé, apóstolo kar ěn ag. ⁸Kar k̄y sóg vāhā ti vé gé, ag kar nón. S̄y ti venh ke tū vē vē, s̄y k̄ānhmar ti ki r̄a ja tū nīn k̄y. ⁹Apóstolo ag krēm ke kar v̄y t̄y inh nī. S̄y tá kr̄ȳg ke tū vē vē, s̄y t̄y apóstolo nīnh ke ti, is̄y Topē ki ge k̄y n̄ȳtī ag vóg kónān jan k̄y, fag ke gé. ¹⁰Hā ra Topē tóg inh jagāgtān, h̄a k̄y tóg is̄y apóstolo han mū. K̄y ti pi(jé) fagrīnh m̄y inh jagāgtān! Rānhraj mág han inh m̄y, ag rānhraj k̄āfór kar. Hā ra sóg inh pir m̄y han tū nīgtī. Topē h̄a ne isar han tī, inh rānhraj to!

¹¹Hā ra ěg kar tóg Jesus tó tī. “Jesus v̄y rīr jē,” he ag tóg tī, apóstolo ū ag, k̄y sóg tag tó tī gé, ag mré. K̄y ājag tóg s̄y ti kāmén k̄y inh vī kri fig tī. ¹²Ēg kar v̄y Cristo t̄y ter kar ti rīr m̄n ja ěn tó tī.

Jesus mré ěg rīnrīr m̄n ke mū gé

Cristo rīr m̄n mū ra ājag kāmī ū tóg ón k̄y: “ěg ter kar k̄y ěg rīr m̄n ke tū nī ha,” he tī! Hā tū vē. ¹³Ēg t̄y ěg ter kar k̄y rīr m̄n ke tū nī h̄a ra Cristo v̄y rīr m̄n ja tū nīnh mū gé vē vē. ¹⁴Cristo rīr m̄n ja tū nī h̄a ra ěg tóg fagrīnh m̄y ājag m̄y ti kāmén ja nīnh mū gé vē vē. K̄y ājag tóg fagrīnh m̄y kri fi ja nīnh mū gé vē vē. ¹⁵K̄y ěg tóg Topē to ón ja nīnh mū gé vē vē, ěg t̄y ti to: “Cristo rīn m̄n ja tóg nī,” hen k̄y. K̄y ěg kar v̄y ti to ón ja nīnh mū vē. Hā ra tóg Jesus rīn m̄n ja nī, Topē ti.

¹⁶H̄y, ūn k̄agter mū ag rīnrīr m̄n ke tū nī ra Cristo v̄y rīr m̄n ja tū nīnh mū gé vē vē, ha mē. ¹⁷K̄y Cristo rīr m̄n tū nī ra ěg tóg fagrīnh m̄y ti ki ge

ja nĩnh mũ gé vê vê. Kĩ ěg tóg Topě vĩ mranh ja ěn hã ki nỹtĩnh mũ vê ver, tỹ tũ' he ja tũ ti nĩnh mũ vê, ti rĩr mãn tũ nĩ hã ra. ¹⁸Kỹ ũ vê gé, ha mẽ: ti rĩr mãn tũ nĩ ra ũ tỹ Cristo ki ge kar kũ kãgter mũ ěn ag vỹ nũgme ki vár kãn kũ nỹtĩnh mũ gé vê vê, ha mẽ. ¹⁹Hã kũ tóg vẽnhmỹ tĩ, ãjag tỹ: “rĩr mãn ke tũ ěg nĩ,” hen kũ. Cristo pi(jé) ěg tỹ ga kri mũ tag tãvi ki rĩr nĩgtĩ'. Kanhkã tá ěg tóg junjun ke mũ. Ke tũ nĩ mũ ra ěg tóg ũn jagãgtar ag kãfór kar nỹtĩnh mũ vê, ěg tỹ fagrĩnh mỹ Jesus ki rã ja nỹtĩ ra. Hã tũ vê mỹr.

²⁰Cristo vỹ rĩr mãn, ter kar kũ. Hã vê. ũn kãgter kũ nỹtĩ ag kar kãmĩ ti rĩr mãn vén, Cristo ti, hã kũ ěg tóg rĩnrĩr mãn ke mũ gé, ěg tỹ ti ki ge kũ. ²¹ũn pir tugrĩn ěg kar vỹ kãgter ke mũ, hã kũ ěg tóg ũn pir tugnĩn rĩnrĩr mãn kãn ke mũ gé, ěg ter kar kũ. ²²Adão tỹ Topě vĩ mranh tugrĩn ěg tóg kãgter kãn ke mũ, ěg tỹ tỹ ti krê nỹtĩn kũ. Ri ke ti nĩ, Cristo tugnĩn ěg tóg rĩnrĩr mãn kãn ke mũ gé, ěg tỹ ti ki ge kũ nỹtĩn kũ.

²³Topě tỹ nén to jykrén mũn hã vê, Cristo tỹ ěg jo rĩr mãn tag ti. Hã kũ tóg rĩr mãn vén. Kar kũ ũ tỹ Cristo ki ge kũ nỹtĩ ag vỹ rĩnrĩr mãn ke mũ gé sir, ti kãtig mãn kũ. ²⁴⁻²⁵Kỹ vãhã kurã tỹ ěgno vê sir. Kurã ěn kã Jesus vỹ Topě mỹ: “ã hã ne ěg kri ke jê ha’,” henh ke mũ, ti panh mỹ. ũri tóg tỹ pãli mág nĩ ver, Cristo ti, kũ tóg pãli ũ ag vĩ tỹ tũ' he kãn mũ, ũn jykre tar kar, ũ tỹ ěg kãfór nỹtĩ kar. Tỹ tũ' he kãn jé tóg ke mũ, hã jé tóg ver tỹ pãli mág nĩ, Cristo ti, ti tỹ ã kato tẽgtẽ mũ ag jykre sãn kãn jé, ti tỹ ag vĩ tỹ tũ' he kãn jé.

²⁶Ěg tỹ Topě vĩ mranh tugrĩn ěg kãgter kãn mũ. Hã ra tóg tỹ tũ' henh ke mũ gé, ěg ter mũ tỹ, kũ ěg ter mãn ke tũ nĩ ha, kurã tỹ ěgno ěn kã. Ti tỹ ěg ter mũ tỹ tũ' hen kũ tóg há kar nĩ sir. ²⁷Hỹ, vẽn kar vỹ tỹ ti krêm ke nỹtĩ, ti tỹ ag jykre sãn kũ, ti tỹ ũn mág ag vĩ tỹ tũ' hen kũ. Vẽn kar vỹ tỹ ti krêm ke nỹtĩ, Cristo krêm. Hã ra ũn pir vỹ tỹ ti krêm ke tũ nĩ, hã vỹ: ũ tỹ vẽn kar tỹ ti krêm ke han ja ěn, he mũ, hã vỹ: Topě, he mũ. ²⁸Vẽn kar tỹ ti krêm ke nỹtĩn kũ, kurã ěn kã tóg ti krêm vẽn fẽg ke mũ gé, ti kósin ti, ã panh krêm, ũ tỹ vẽn kar tỹ ti krêm vin ja ěn krêm. Kurã ěn kã Topě tóg tỹ vẽn kar kri ke jẽn h mũ, ã pir mỹ. Kũ ũ tóg ti ri ke jẽn h ke tũ pẽ nĩ.

²⁹Ěg rĩr mãn ke tũ nỹtĩ ra ãjag kã ũ tóg fagrĩnh mỹ ũn ter mũ ag jagfy vẽn kygpenh mũ vê. Ag rĩr mãn tũ ra tóg vẽnhmỹ tĩ vê, ãjag tỹ ag jagfy vẽn kygpenh ke ti. Hã tũ vê hã ra. Rĩr mãn jé ěg tóg ke mũ. ³⁰Hã kũ sóg kurã kar ki ti jagy vэг tĩ gé, hã ra sóg ag mỹ vẽn nenh tũ nĩgtĩ, ũ tỹ inh vóg kónãn sór mũ ag mỹ. ³¹Kurã kar ki sóg ter kren' he tĩgtĩ. Ki hã sóg tó tĩ, ki kanhró ãjag nỹtĩ. ãjag hã ki sóg tỹ ũn mág nĩ, Jesus Cristo ki, ěg Senhor ki. ³²Cidade tỹ Ēfeso tá sóg mĩg mré rará ri ke han mỹr, hã ra tóg inh mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ vê, ěg tỹ rĩr mãn' he tũ ra. ũn kãgter mũ ag rĩnrĩr mãn ke tũ ra ěg tóg jatun mỹ ěg tỹ nén to ěn mũ han ke mũ vê, ěg tỹ: “mũ nỹ, jẽn jé, kron jé, ěg hỹn vaj kũ ter ke mũ,” hen kũ, Topě ki ge tũ ag ri kén ken kũ. ³³Hã tũ vê hã ra.

Kygnẽ tũg nĩ. Tag to jykrén nĩ, ha mẽ: ũn vĩ kórég ag vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ. Vẽn jykre há pãno han ti tũ, ag vĩ kórég ti. ³⁴Krĩ há han ra, tag hã ne há nĩ'. Topě vĩ mranh tũg nĩ. ãjag kãmĩ ũ vỹ Topě ki kanhró tũ nỹtĩ ver'. Tag to vẽn mỹ en nĩ.

Ĕg rír mǎn ke to vĕnh jykre

³⁵Kỹ ũ tóg to jykrén kỹ inh mỹ: “Topĕ hỹn hĕ ri kenh ke mũ, ti tỹ ũn ter mũ ag rínrín mǎn jé?” he sór mũ. “Ĕg fár hỹn hĕ ri kenh ke mũ?” he sór ăjag hỹn mũ. ³⁶Krĩ tũ ăjag nỹtĩ mỹr'. Nén ũ fy jykre vỹ ĕg ter ri ke nĩ, ha mĕ. Ĕg tỹ krǎn kỹ tóg kugnǎnh tĩ, ti fár ti, jǎvo tóg ti kǎtá mur mǎn mũ sir. ³⁷Kỹ ti fy pi(jé) ti féj ri ke nĩ gé', ti tỹ han ke ti. Sĩ ti nĩ, trigo fy ti, nén ũ kar fy ti ke gé. ³⁸Topĕ hǎ ne ti pĕn han mũ', ti féj ke gé, ti fej ke gé. Ti hǎ ne to jykrén tĩ'. Kỹ tóg nén kar fy mỹ ti féj ũ nĩm', ti féj ũ nĩm' he tĩ.

³⁹Kỹ nén ũ fár vỹ ge nĩgtĩ gé. Ti pi(jé) pir nĩ gé'. Ĕg fár vỹ vỹrmỹ nĩ, kar kỹ bicho fár vỹ vỹrmỹ nĩ gé, kar kỹ sĕsĩ fár vỹ vỹrmỹ nĩ gé, jĕsĩ fár ti, kar kỹ pirǎ fár vỹ vỹrmỹ nĩ gé.

⁴⁰Kỹ kanhkǎ tǎn ag vỹ vỹrmỹ fár nỹtĩ gé, ĕprǎ ke ag vỹ vỹrmỹ fár nỹtĩ gé. Kỹ ĕg ve vỹ ge nĩgtĩ gé. Kanhkǎ tá ke ag ve vỹ vỹrmỹ nĩ, ĕprǎ ke ag ve vỹ vỹrmỹ nĩgtĩ gé. ⁴¹Rǎ jĕngrĕ vỹ vỹrmỹ nĩ, kysǎ jĕngrĕ vỹ vỹrmỹ nĩ gé, krĩg jĕngrĕ vỹ vỹrmỹ nĩ gé. Kỹ krĩg ag vỹ jagnĕ ri ke tũ nỹtĩ gé, ăjag jĕngrĕ ki.

⁴²Ge ti nĩ, ĕg ter kar kỹ ĕg rír mǎn ke ti. Ter jé ĕg tóg ke mũ, kỹ tóg ĕg tỹ nén ũ fy krǎn ri ke nĩ sir, ĕg fár tỹ ga ra rǎ mũ ti. Ĕg rír mǎn kỹ ĕg pi(jé) ter mǎn ke mũ'.

Kejĕn tóg ĕg mỹla tĩ, ĕg ter ke to hǎ. Hǎ ra ĕg tóg sínvĩ nỹtĩnh mũ, ĕg rír mǎn kỹ. ⁴³Krój ĕg nỹtĩ. Hǎ ra ĕg tóg tar nỹtĩnh mũ, ĕg rír mǎn kỹ. ⁴⁴Ūri ĕg tóg tỹ ĕprǎ ke nỹtĩ, kỹ ĕg fár vỹ tỹ ĕprǎ ke fár nĩ. Ĕg rír mǎn kỹ ĕg tóg Topĕ kuprĩg jamǎ tá fár nỹtĩnh mũ. Ĕprǎ ĕg fár nỹtĩ, kỹ ĕg tóg tỹ ĕprǎ ke nỹtĩ. Kỹ ĕg tóg ĕg tỹ Topĕ kuprĩg jamǎ tá ĕg fár ũ venh ke ki kanhró nỹtĩ sir. Ĕprǎ ke fár ve vĕn ĕg tĩ. Kar kỹ ĕg tóg Topĕ kuprĩg jamǎ tá fár ũ venh ke mũ, ĕprǎ ke fár ve kar kỹ. ⁴⁵⁻⁴⁶Hǎ kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mĕ: “ũn ve ti, Adǎo ti vỹ rír nĩ ja nĩgtĩ. Jǎvo ũ tỹ ĕgno ti, Cristo ti vỹ ă kuprĩg tỹ nén kar rínrír han,” he ja tóg nĩgtĩ, Topĕ vĩ rá ki. ⁴⁷Ūn ve ĕn, Adǎo ĕn vỹ ga tỹ há (r) nĩ, hǎ kỹ ti jykre tóg tỹ ĕprǎ ke jykre nĩ. Cristo vỹ tỹ kanhkǎ tá ke nĩ. ⁴⁸Ūn ve vỹ tỹ ĕprǎ ke nĩ, kỹ ti krĕ kar vỹ tỹ ĕprǎ ke nỹtĩ gé, ti mrĕ. Jǎvo Cristo vỹ tỹ kanhkǎ tá ke nĩ. Kỹ ti mrĕ ke kar vỹ tỹ kanhkǎ tá ke nỹtĩ gé, ti mrĕ. ⁴⁹Ĕprǎ ke ĕn ve ri ke ĕg nỹtĩ, ĕg kar tỹ Adǎo ve kỹ. Kỹ ĕg tóg kanhkǎ tá ke ĕn ve ri ke nỹtĩnh ke mũ gé, ĕg tỹ Cristo ve kỹ, ĕg rínrír mǎn ken kỹ.

Jesus kǎtĩg mǎn ken kỹ tóg ĕg kar han mǎn ke mũ

⁵⁰Inh kanhkǎ', sỹ ăjag mỹ tag tó há han sór vĕ, sỹ ki kanhrǎn há han kỹ, ha mĕ. Ĕg fár tỹ ĕprǎ ke tag pi(jé) Topĕ tỹ tỹ ĕg pǎli nĩ venh ke mũ'. Nén ter ke mũ ĕn pi(jé) nén ũ ter vǎnh tá venh ke mũ'. Topĕ vỹ ĕg han mǎn ke mũ, ĕg tỹ ve jĕ.

⁵¹Kỹ sóg ăjag mỹ nén ũ tó sór mũ gé, ăjag tỹ mĕ ja tũ ti, ha mĕ. Ĕg kǎmĩ ũ ag tóg ti jun ke pĕtĕm mũ, kǎgter ke tũ ag tóg nĩ. Kỹ Topĕ tóg ĕg kar han mǎn kǎn ke mũ, kurǎ ĕn kǎ, ĕg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. ⁵²Kỹ tóg ĕg tỹ pan ke kar mrin ke ĕn ri ke nĩnh mũ, ti tỹ ĕg han mǎn ke ti, trombeta kyr rĕn kǎ. Trombeta kyr ĕn vỹ mĕ há tĩnh mũ, kỹ ũn kǎgter mũ ag vỹ rínrír mǎn kǎn ke mũ, ag tỹ kǎgter mǎn ke tũ nĩ jé sir. Ĕn kǎ tóg ĕg han mǎn ke mũ gé sir, ĕg tỹ ti jun ke pĕtĕm

mũ ra kãgter ja tũ ra. ⁵³Ha vé, ti tỹ ãg fãr kókrãnh mũ tag tỹ ù han tũ ra ãg tóg venh ke tũ nĩnh mũ vë, kanhkã ti. Hã kỹ tóg ãg fãr ter ke mũ tag tỹ ù han ke mũ, ti han mãn kỹ, ti ter mãn tũ nĩ jé, kókrãnh mãn tũ nĩ jé. Kejẽn tóg kenh ke mũ. ⁵⁴Ãg fãr kókrãnh mũ tag tỹ tóg ù han ke mũ, ti kókrãnh vãnh nĩ jé sir. ãg fãr ter ke mũ tag tỹ ù han jé tóg ke mũ, ti ter vãnh nĩ jé. Kurã ãn kã ãg tóg venh rá tag venh ke mũ gé, vãsy rán kỹ nĩ tag, hã vỹ: “tũg ti huri, ãg ter ke mũ ti, ãg ter pãte rãg kỹ,” he mũ. “Topẽ vỹ tỹ tũg! hé, ãg ter ke mũ tỹ. ⁵⁵Kãgter kãn ja ãg tóg nĩgtĩ. Hã ra ãg tóg tag ve mãn ke tũ nĩ ha. Nén ù tỹ ã prãj tỹ ãg tugtãn tỹ ãg tén ri ke ti nĩ, ãg ter ke mũ ti, hã ra Topẽ tóg tỹ tũg! hé,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki.

⁵⁶Topẽ vĩ mranh hã tugrĩn ãg tóg kãgter tí. Nén ù tỹ ãg tugtãg tí prãj ri ken hã vë, hã vỹ: ãg tỹ Topẽ vĩ mranh, he mũ. Hã ra Jesus tóg tỹ tũg! he kãn, ãg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ. Kỹ tóg nén ù prãj ãn tỹ prãj tũ nĩ ri ke nĩ sir. Ter mãn ke tũ ãg tóg nỹti ha, kurã ãn kã. Topẽ vỹ ãg jyvẽn tí. ãg tỹ ti vĩ mranh hã tugnĩn ãg tóg kãgter kãn ja nĩgtĩ. ⁵⁷Hã ra Jesus tóg tỹ tũg! hé huri.

Topẽ hã mỹ sóg vĩ há han mũ, ti hã vỹ ãg tar han tí, ãg tỹ ti vĩ mranh mãn tũg jé. ãg Senhor tỹ Jesus Cristo tugrĩn tóg ãg tar han tí, Topẽ ti.

⁵⁸Tag to jykrãn kỹ tar nỹtĩmnĩ, Topẽ to, ãjag tỹ ti ki rá tovãnh tũ nĩ jé. ãjag to sóg há tãvĩ nĩ, inh kanhkã!. ãg Senhor rãnhraj han kãn sórmnĩ. Tag to jykrãn nĩ, ha mẽ: ãg pi(jé) véké rãnhraj tĩgtĩ!, ãg tỹ ãg Senhor rãnhraj han kỹ!. Ti kaja ve jé ãg tóg ke mũ mỹr, kanhkã tá.

ãg tỹ ãg mré Jesus ki ge kỹ nỹti ag jagãgtãn ke

16 ¹Kỹ sóg ãjag mỹ ãjag tỹ ù tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹti ra jagãgtar nỹti ag mỹ jãnkamy jẽnẽnh ke ãn tó sór mũ gé sir, ãjag tỹ inh ki nén jẽmẽ sór mũ ti. Ga tỹ Galácia tá igreja krẽm vãnh mãn tí ag mỹ sóg tag tó ja nĩ, sỹ ãjag mỹ tónh ke tag ti, ha mẽ. ²Domingo kar ki nén ù sĩ tỹ vỹrmỹ nĩmnĩ, ãjag ĩn tá. ù tỹ nén ù mág ãn tóg nén ù mág sĩ tỹ vỹrmỹ nĩm ke mũ gé, kỹ ù tỹ nén ù sĩ ãn tóg nén ù sĩ tỹ vỹrmỹ nĩm ke mũ gé. ãjag tỹ semana kar ki nĩm han kỹ tóg komẽr hã mág mũ sir. Kỹ tóg kar kỹ nĩ, sỹ ãjag ki jun mũ ra. ãjag tỹ inh kãtĩg ken jo vyr mỹ nĩm han ja tũ nĩn kỹ tóg há tũ nỹ. ³Kỹ ùn kuprãg nĩ gé, ag tỹ ãjag tỹ nén ù ma mũ jé, Jerusalém ra, ãjag tỹ tá ke fag mỹ nén ven sór mũ ti. Inh jun kỹ sóg ag jãgnẽnh ke mũ, carta mré hã. ⁴ãjag tỹ nén ù ãn éhẽ nĩn kỹ sóg hẽn ri ke mũn ma tĩg sór mũ gé, kỹ sóg ag mré tĩg mũ gé.

Paulo tỹ nén han sór mũ

⁵Kỹ tóg, isỹ ga tỹ Macedônia mĩ kutẽnh ken kỹ sóg vãhã ãjag tá jun sór mũ sir. Isỹ Macedônia mĩ kutẽ sór vë. ⁶Hã ra sóg ãjag mré nĩg mág sĩ han sór mũ, ti tỹ inh mỹ ki króm ken kỹ. Hẽn ri ke mũn sóg prỹg kusa ĩn rãm ke mũ, ãjag mré nĩ ki, kỹ ãjag tóg sir inh jagãgtãn kenh ke mũ, isỹ kar hẽn ra tĩg ken kỹ. ⁷Inh pi(jé) ãjag ve sĩ han sór mũ!, hã ra sóg ver kutar nĩ, hã kỹ sóg kar hã ãjag venh tĩg sór mũ. Sỹ ãjag mré nĩ sór vë mỹr, ãg Senhor tỹ to há nĩn kỹ. ⁸Ver sóg cidade tỹ Éfeso tag kã nĩ ki festa tỹ Pentecoste pãtẽm sór mũ. ⁹Tag ki ke ag tóg mẽ há han

mũ, inh vī ti, ũ tỹ hēn ri ke ag. Hã ra tag ki ver ũ tỹ inh kato vãsãnsãn mũ ag vỹ e nỹti. Hã kỹ sóg Ēfeso tag kã nĩg mág sī han sór mũ, sỹ kar ãjag venh tĩg jé.

¹⁰Hēn ri ke mũn Timóteo tóg ãjag ki jun ke mũ. Kỹ ti vī jēmē há han nĩ, ti mỹ'ãg tũ nĩ jé, ti tỹ ãjag mré nĩn kỹ. Ēg Senhor rãnrãj han tóg tĩ mỹr, inh kóm. ¹¹Kỹ ti to é he tũg nĩ, ti kyrũ hã ra. Kỹ ti tĩg ken kỹ ti jagãgtãn nĩ gé, ti tỹ jatun mỹ inh ki jun jé. Sỹ ti jãvãnh vë, ěg régre ag mré hã.

¹²Ēg régre tỹ Apolo mré sóg vēmén gé. Ti mỹ sóg to vī mũ vë, ti tỹ ãjag venh tĩg jé, ěg régre tag ag mré hã, ũ tỹ ãjag venh kãmũ tag ag mré. Hã ra tóg tĩg jãvãnh nĩ ver. Ti tỹ ti mỹ ki króm ken kỹ ti nēji kejēn ãjag venh tĩg ke mũ hã ra.

Jesus ki ge kỹ nỹti ag tỹ jagnē mĩ ěkrén

¹³Ãjag kanē fãn nĩ. Ēg Senhor ki rã tovãnh tũg nĩ. Krónh ke tũg nĩ, tar nỹtĩmnĩ. ¹⁴Kỹ ãjag tỹ nén ũ kar han kỹ vēnh kar to há nỹtĩmnĩ.

¹⁵Kỹ sóg ãjag mỹ nén ũ to vī sór mũ gé, Estéfanas to mỹr. Estéfanas fag vỹ Jesus ki ge vén ja nĩgtĩ, ãjag jamã tá, ga tỹ Grécia tag tá. Kỹ fag tóg Topē tũ fag ki rĩr nỹtĩgtĩ, Topē tũ fag kar ki. ¹⁶Hã kỹ sóg fag tó mũ ãjag mỹ. Kỹ fag vī jēmēmĩ. Kỹ Topē rãnrãj han mũ ag kar vī jēmē kãn nĩ, ke gé, ěg mré rãnrãj mũ ag kar vī ti.

¹⁷Estéfanas tóg inh ki jun há han, Fortunato ke gé, Acaico ke gé. Ag tỹ inh ki junjun kỹ inh fe tóg mrin ke mũ mỹr. Sỹ ãjag venh há tĩn kỹ tóg inh mỹ sér pē tĩ, sỹ ag ve kỹ, ãjag jēgja kã ke vë mỹr, ag tỹ tỹ ãjag mré ke nỹtĩn kỹ. ¹⁸Inh mỹ ag tóg vī há han mũ ãjag to, kỹ ag tóg inh krĩ kusãg mũ sir. Ag tỹ ãjag krĩ kusãg ke vë gé. ũ tỹ ge to há tãvĩ nỹtĩmnĩ.

¹⁹Ga tỹ Ásia tá igreja krēm vēnhmãn ti ag vỹ ãjag mĩ ěkrég tĩ. Kỹ Áquila mré Priscila fag vỹ ãjag mĩ ěkrén mág tĩ gé, fag tỹ ãjag mré ěg Senhor ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Fag ĩn krēm fag tóg culto han tĩ. Fag ĩn tá culto to kãmũ fag vỹ ãjag mĩ ěkrég tĩ gé, ²⁰kar kỹ ěg Senhor ki ge kỹ nỹti fag kar ke gé. Jagnē to há tãvĩ nỹtĩmnĩ, kỹ jagnē ki nhun ke ri ke han nĩ, Jesus mré ke kar ki, ãjag tỹ jagnē nĩgē kãgmĩ kỹ.

²¹Sỹ vãhã vēsóg ki ãjag mỹ rán vë, ũ tỹ inh vī rán ja pãte, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. ²²Topē mỹ sóg to vī tĩ, ti tỹ ũ tỹ ěg Senhor to há tãvĩ tũ ěn ag vóg kónãn kãn jé. “Marana tá,” he sóg tĩ, hã vỹ: ha kãtĩg, Senhor, he mũ, ãjag vī ki.

²³Ēg Senhor tỹ Jesus mỹ sóg to vī tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé. ²⁴Ãjag jé isỹ ãjag to há tãvĩ nĩ ki kanhrãn, ěg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

Hã vë.